

บทเรียนที่

1

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ กิจการร่วมค้า

สาระการเรียนรู้

1.

ความหมายของการร่วมค้า

2.

ลักษณะของการร่วมค้า

3.

ประเภทของธุรกิจร่วมค้า

4.

รูปแบบของกิจการร่วมค้า

5.

สาเหตุที่มีการทำธุรกิจร่วมค้า

6.

วิธีการบัญชีของกิจการร่วมค้า

1

ความหมายของการร่วมค้า

ความหมายของกิจการร่วมค้า
ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 39

1

กิจการดำเนินการร่วมกันเป็นทางค้า หรือหากำไร ระหว่างบริษัท
กับบริษัท บริษัทกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับ
ห้างหุ้นส่วน นิติบุคคล หรือระหว่างบริษัทและหรือห้างหุ้นส่วนนิติ
บุคคลกับบุคคลธรรมดา

2

กรณีกิจการร่วมค้าฯ ได้มีการจัดทำสัญญาจัดตั้งกิจการร่วมค้า และ ดำเนินการเข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่ง พร้อมกับดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งกิจการร่วมค้า ต่อสำนักงานสรรพากรพื้นที่ของ กรมสรรพากรแล้ว กิจการร่วมค้าฯจะเข้าลักษณะเป็น “บริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ตามมาตรา 39

3

ความหมายของกิจการร่วมค้า ตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ที่ 20/2566 เรื่อง มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 28 เรื่อง เงินลงทุนใน บริษัทร่วมและการร่วมค้า

4

จากประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ที่ 88/2562เรื่องมาตรฐานการ รายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 เรื่อง การร่วมการงาน ให้ ความหมายเกี่ยวกับ “การร่วมการงาน”

การร่วมการทำงาน

- 1) ผู้เข้าร่วมการทำงานมีภาระผูกพันตามข้อตกลงตามสัญญา (ดูย่อหน้า ข2 ถึง ข4)
- 2) ข้อตกลงตามสัญญาดังกล่าวกำหนดให้ผู้เข้าร่วมการทำงานตั้งแต่สองหรือมากกว่าสองรายมีการ ควบคุมร่วมกัน

การควบคุมร่วม

การควบคุมร่วม หมายถึง การร่วมกันควบคุมการทำงาน ซึ่งได้ตกลงกันไว้ในสัญญา ซึ่งการควบคุมร่วมจะมีได้ต่อเมื่อ การตัดสินใจใด ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องจะต้องได้รับความเห็นชอบอย่างเป็นเอกฉันท์จากผู้ร่วมกันควบคุมการทำงานแล้วเท่านั้น

2

ลักษณะการร่วมค้า

การร่วมค้า จะเป็นการทบทวนหรือกิจการตั้งแต่สองคน หรือสองกิจการขึ้นไปทำการ ประกอบกิจการร่วมกันเฉพาะกาลใดกาลหนึ่ง เมื่อการประกอบกิจการร่วมกันดังกล่าวนั้นเสร็จสิ้นถือว่าการร่วมค้ายุติลง และผู้ร่วมค้าทุกคนจะต้องมีสิทธิ์ในการควบคุมการร่วมค้าด้วยกัน

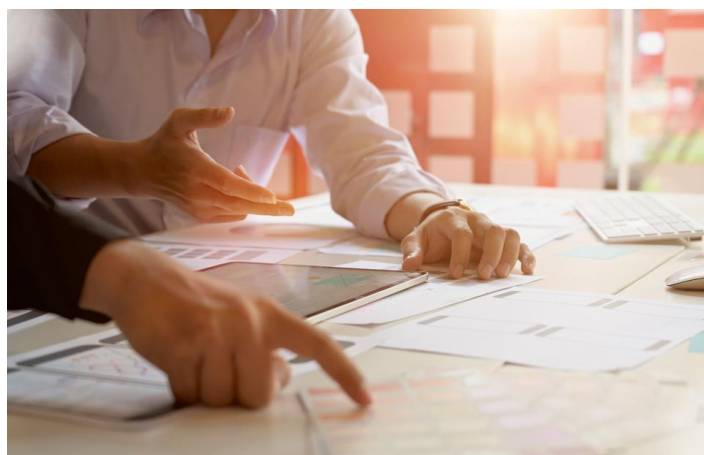

ข้อตกลงร่วมค้าตามสัญญา

1. กิจกรรม ระยะเวลา และภาระในการจัดทำรายงานของการร่วมค้า
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะผู้บริหารอื่น ซึ่งมีอำนาจควบคุมเทียบเท่าคณะกรรมการของการร่วมค้า รวมถึงสิทธิในการออกเสียงของผู้ร่วมค้า
3. การลงทุนของผู้ร่วมค้า
4. ส่วนแบ่งของผู้ร่วมค้าในผลผลิตรายได้ ค่าใช้จ่าย หรือผลการดำเนินงานของการร่วมค้า

3

ประเภทของธุรกิจร่วมค้า

1

ธุรกิจซื้อขายสินค้า ธุรกิจแบบนี้ จะมีผู้ร่วมค้าตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ฝ่ายหนึ่งอาจทำหน้าที่จัดการหาสินค้าเพื่อขาย ส่วนผู้ร่วมค้าอีกฝ่ายจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดการขายหรือหาตลาด

2

ธุรกิจการจัดสรรที่ดิน/บ้านพร้อมที่ดิน ธุรกิจแบบนี้ จะมีผู้ร่วมค้าตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป คนหนึ่งหรือหลายคนจะมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และนำ ที่ดินมาร่วมลงทุนในกิจการส่วนผู้ร่วมค้าคนอื่น ๆ จะนำเงินสด สินทรัพย์และแรงงานมาลงทุน

3

ธุรกิจการสร้างภาพยนตร์/การจัดละคร ธุรกิจแบบนี้ จะต้องมีการร่วมงานจำนวนมาก มีผู้ร่วมค้าหลายคน ช่วยกันทำหน้าที่ต่าง ๆ โดยแบ่งหน้าที่กันตามความสามารถและความถนัดของผู้ร่วมค้าแต่ละคน ประกอบไปด้วยผู้ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการติดต่อนักประพันธ์ ทั้งเนื้อเรื่อง เพลงประกอบ การทำบท

4

รูปแบบของกิจการร่วมค้า

- 1 กิจการร่วมค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล (Unincorporated Joint Venture) กิจการร่วมค้าในรูปแบบนี้ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 39 แม้ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กิจการก็ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล
- 2 กิจการร่วมค้าที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล (Incorporated Joint Venture) กิจการร่วมค้าในรูปแบบนี้ เป็นกิจการที่จัดตั้งขึ้นโดยจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากผู้ถือหุ้นหรือผู้ร่วมลงทุนแต่ละราย

5

สาเหตุที่มีการทำธุรกรรมร่วมค้า

- 1 เพื่อระดมเงินทุนช่วยให้ธุรกิจที่จำเป็นต้องใช้เงินลงทุน หรือ ทรัพยากรจำนวนมากสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้
- 2 เพื่อระดมบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ช่วยให้ธุรกิจ ดำเนินไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ
- 3 เพื่อลดความเสี่ยงภัยอันเกิดจากการประกอบกิจการใน ภาวะขาดทุน หรือดำเนินกิจการล้มเหลว
- 4 เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
- 5 ช่วยประหยัดภาษี

6

วิธีการบัญชีกิจการร่วมค้า

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยทั่วไปมี 2 วิธี ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของกิจการที่จะนำไปใช้ในการบันทึกการใช้จ่ายหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ดังนั้น วิธีการบัญชีสำหรับกิจการร่วมค้าสามารถแบ่งได้ 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1

วิธีผู้ร่วมค้าแต่ละฝ่ายจดบันทึกรายการทั้งสิ้นในสมุดบัญชีของตน

วิธีที่ 2

วิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก

บทเรียนที่

2

**วิธีการบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้า
โดยวิธีผู้ร่วมค้าแต่ละฝ่ายจดบันทึก
รายการทั้งสิ้นในสมุดบัญชีของตน**

สาระการเรียนรู้

1. หลักการบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้า โดยวิธีผู้ร่วมค้าแต่ละฝ่ายจดบันทึกรายการทั้งสิ้น ในสมุดบัญชีของตน
2. การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้า โดยวิธีผู้ร่วมค้าแต่ละฝ่ายจดบันทึกรายการทั้งสิ้นในสมุดบัญชีของตน กรณีการร่วมค้าสิ้นสุด
3. การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยวิธีผู้ร่วมค้าแต่ละฝ่ายจดบันทึกรายการทั้งสิ้นในสมุดบัญชีของตน กรณีก่อนการร่วมค้าสิ้นสุด
4. การแสดงรายการเกี่ยวกับการร่วมค้าในงบฐานะการเงิน

1

หลักการบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้า โดยวิธีผู้ร่วมค้าแต่ละฝ่ายจดบันทึก รายการทั้งสิ้นในสมุดบัญชีของตน

1

บัญชีร่วมค้า มีลักษณะเหมือนกับบัญชีกำไรขาดทุนสำหรับกิจการค้า โดยทั่วไป โดยบัญชีร่วมค้าจะทำหน้าที่เป็นบัญชีกำไรขาดทุนจากการร่วมค้า ผู้ร่วมค้าทุกคนจะเปิดบัญชีร่วมค้า ในสมุดบัญชีของตน

2

บัญชีผู้ร่วมค้า ผู้ร่วมค้าแต่ละคนจะเปิดบัญชีผู้ร่วมค้าคนอื่นๆ ที่ทำการร่วมค้าด้วยกัน ซึ่งบัญชีผู้ร่วมค้าจะมีลักษณะเหมือนบัญชีทุนของผู้ร่วมค้าแต่ละคน เพื่อใช้บันทึกส่วนได้เสียของผู้ร่วมค้าแต่ละคน

2

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยวิธี
ผู้ร่วมค้าแต่ละฝ่ายจดบันทึกรายการทั้งสิ้น
ในสมุดบัญชีของตน กรณีการร่วมค้าสิ้นสุด

ตัวอย่างที่ 1

นาย ก นาย ข และนาย ค ตกลงที่จะดำเนินกิจการขายสินค้าที่ระลึกสำหรับ
นักท่องเที่ยว โดยทั้งสามคนมีข้อตกลงดังต่อไปนี้

1. ให้นาย ค เป็นผู้จัดการเกี่ยวกับการร่วมค้า
2. คิดค่านายหน้าให้ผู้ร่วมค้าที่ขายสินค้าในอัตรา 10% ของยอดขาย
3. คิดดอกเบี้ย 15% ต่อปี สำหรับผู้ร่วมค้าที่นำเงินสดหรือสินค้านำมาลงทุนครั้งแรก
4. แบ่งกำไรขาดทุนเท่ากัน
5. ใช้ระบบการบันทึกสินค้าคงเหลือเมื่อสิ้นงวด (Periodic Inventory System)

รายการร่วมค้าระหว่างเดือนพฤษภาคม 25XX มีดังนี้

25XX

- พ.ค. 1 นาย ก และนาย ข ส่งเงินสดไปให้นาย ค เพื่อไว้ใช้จ่ายในกิจการร่วมค้าคนละ 120,000 บาท ถือเป็นการลงทุน ส่วนนาย ค นำสินค้าของตนเองมาลงทุนจำ นวน 180,000 บาท
- 7 นาย ค จ่ายค่าโฆษณาสินค้าเป็นเงินสดจำนวน 3,000 บาท
- 9 นาย ค จ่ายค่ารับรองลูกค้าเป็นเงินสด จำนวน 360 บาท
- 12 นาย ค ขายสินค้าเป็นเงินสดจำ นวน 105,000 บาท และจ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้าจำนวน 600 บาท
- 15 นาย ก ขายสินค้าเป็นเงินสด จำ นวน 30,000 บาท และได้ส่งเงินค่าขายสินค้าให้นาย ค ทั้งหมด
- 17 นาย ข ถอนเงินจากนาย ค จำ นวน 9,000 บาท
- 18 นาย ค ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำ นวน 60,000 บาท
- 19 นาย ค ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำ นวน 120,000 บาท
- 21 นาย ข ขายสินค้าเป็นเงินสด จำ นวน 96,000 บาท และได้ส่งเงินค่าขายสินค้าให้นาย ค ทั้งหมด
- 27 นาย ค ขายสินค้าที่เหลือทั้งสิ้นเป็นเงินสดจำนวน 150,000 บาท และจ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้า จำนวน 1,500 บาท
- 29 นาย ค ได้รับชำระเงินสดจากลูกหนี้ที่ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม จำนวน 117,000 บาท ที่เหลือ จำนวน 3,000 บาท เก็บเงินไม่ได้ให้ตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญ
- 30 นาย ค จ่ายชำระหนี้ค่าสินค้าที่ซื้อเป็นเงินเชื่อเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม ทั้งหมด
- 31 การร่วมค้าสิ้นสุดลง คิดค่านายหน้า คิดดอกเบี้ย แบ่งกำไรขาดทุนตามข้อตกลงและผู้ร่วมค้าชำระเงินระหว่างกัน

การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปของผู้ร่วมค้าแต่ละคน

ว.ด.ป.	รายการ	สมุดบัญชีของนาย ก	สมุดบัญชีของนาย ข	สมุดบัญชีของนาย ค
25XX พ.ค. 1	นาย ก และนาย ข ส่งเงินสดไปให้นาย ค คนละ 120,000 บาท	นาย ค 240,000	นาย ค 240,000	เงินสด 240,000
		เงินสด 120,000	เงินสด 120,000	นาย ก 120,000
		นาย ข 120,000	นาย ก 120,000	นาย ข 120,000
	นาย ค นำสินค้าของตนเองมาลงทุน 180,000 บาท	ร่วมค้า 180,000	ร่วมค้า 180,000	ร่วมค้า 180,000
		นาย ค 180,000	นาย ค 180,000	ซื้อสินค้า 180,000
7	นาย ค จ่ายค่าโฆษณาเป็นเงินสด 3,000 บาท	ร่วมค้า 3,000	ร่วมค้า 3,000	ร่วมค้า 3,000
		นาย ค 3,000	นาย ค 3,000	เงินสด 3,000
9	นาย ค จ่ายค่ารับรองลูกค้าเป็นเงินสด 360 บาท	ร่วมค้า 360	ร่วมค้า 360	ร่วมค้า 360
		นาย ค 360	นาย ค 360	เงินสด 360
12	นาย ค ขายสินค้าเป็นเงินสด 105,000 บาท	นาย ค 105,000	นาย ค 105,000	เงินสด 105,000
		ร่วมค้า 105,000	ร่วมค้า 105,000	ร่วมค้า 105,000
	นาย ค จ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้า 600 บาท	ร่วมค้า 600	ร่วมค้า 600	ร่วมค้า 600
		นาย ค 600	นาย ค 600	เงินสด 600
15	นาย ก ขายสินค้าเป็นเงินสด 30,000 บาท	เงินสด 30,000	นาย ก 30,000	นาย ก 30,000
		ร่วมค้า 30,000	ร่วมค้า 30,000	ร่วมค้า 30,000
	นาย ก ส่งเงินจากการขายสินค้าให้นาย ค ทั้งหมด	นาย ค 30,000	นาย ค 30,000	เงินสด 30,000
		เงินสด 30,000	นาย ก 30,000	นาย ก 30,000

การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปของผู้ร่วมค้าแต่ละคน (ต่อ)

ว.ด.ป.	รายการ	สมุดบัญชีของนาย ก	สมุดบัญชีของนาย ข	สมุดบัญชีของนาย ค
25XX พ.ค. 17	นาย ข ถอนเงินจากนาย ค จำนวน 9,000 บาท	นาย ข 9,000 นาย ค 9,000	เงินสด 9,000 นาย ค 9,000	นาย ข 9,000 เงินสด 9,000
18	นาย ค ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำนวน 60,000 บาท	ร่วมค้า 60,000 นาย ค 60,000	ร่วมค้า 60,000 นาย ค 60,000	ร่วมค้า 60,000 เจ้าหนี้การค้า 60,000
19	นาย ค ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำนวน 120,000 บาท	นาย ค 120,000 ร่วมค้า 120,000	นาย ค 120,000 ร่วมค้า 120,000	ลูกหนี้การค้า 120,000 ร่วมค้า 120,000
21	นาย ข ขายสินค้าเป็นเงินสดจำนวน 96,000 บาท	นาย ข 96,000 ร่วมค้า 96,000	เงินสด 96,000 ร่วมค้า 96,000	นาย ข 96,000 ร่วมค้า 96,000
	นาย ข ส่งเงินจากการขายสินค้าให้นาย ค ทั้งหมด	นาย ค 96,000 นาย ข 96,000	นาย ค 96,000 เงินสด 96,000	เงินสด 96,000 นาย ข 96,000
27	นาย ค ขายสินค้าเป็นเงินสดจำนวน 150,000 บาท	นาย ค 150,000 ร่วมค้า 150,000	นาย ค 150,000 ร่วมค้า 150,000	เงินสด 150,000 ร่วมค้า 150,000
	นาย ค จ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้าจำนวน 1,500 บาท	ร่วมค้า 1,500 นาย ค 1,500	ร่วมค้า 1,500 นาย ค 1,500	ร่วมค้า 1,500 เงินสด 1,500
29	นาย ค ได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้เป็นเงินสด จำนวน 117,000 บาท	ไม่บันทึกบัญชี	ไม่บันทึกบัญชี	เงินสด 117,000 ลูกหนี้การค้า 117,000
	ลูกหนี้ที่เหลือ 3,000 บาท เก็บเงินไม่ได้ ให้ตัดเป็นหนี้สูญ	ร่วมค้า 3,000 นาย ค 3,000	ร่วมค้า 3,000 นาย ค 3,000	ร่วมค้า 3,000 ลูกหนี้การค้า 3,000

การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปของผู้ร่วมค้าแต่ละคน (ต่อ)

ว.ด.ป.	รายการ	สมุดบัญชีของนาย ก	สมุดบัญชีของนาย ข	สมุดบัญชีของนาย ค
25XX พ.ค. 30	นาย ค จ่ายชำระหนี้ค่าสินค้าที่ซื้อเมื่อวันที่ 18 พ.ค.	ไม่ต้องบันทึกบัญชี	ไม่ต้องบันทึกบัญชี	เจ้าหนี้การค้า 60,000 เงินสด 60,000
31	คิดค่านายหน้าให้ผู้ร่วมค้าอัตรา 10% ของยอดขาย นาย ก $30,000 \times 10\%$ = 3,000 บาท นาย ข $96,000 \times 10\%$ = 9,600 บาท นาย ค $375,000 \times 10\%$ = 37,500 บาท	รวมค้ำ 50,100 รายได้ค่านายหน้า 3,000 นาย ข 9,600 นาย ค 37,500	รวมค้ำ 50,100 รายได้ค่านายหน้า 9,600 นาย ก 3,000 นาย ค 37,500	รวมค้ำ 50,100 รายได้ค่านายหน้า 37,500 นาย ก 3,000 นาย ข 9,600
	คิดดอกเบี้ยให้ผู้ร่วมค้าที่นำเงินสดหรือสินค้ามา ลงทุนครั้งแรกอัตรา 15% ต่อปี นาย ก. $120,000 \times 15/100 \times 1/12$ = 1,500 บาท นาย ข $120,000 \times 15/100 \times 1/12$ = 1,500 บาท นาย ค $180,000 \times 15/100 \times 1/12$ = 2,250 บาท	รวมค้ำ 5,250 ดอกเบี้ยรับ 1,500 นาย ข 1,500 นาย ค 2,250	รวมค้ำ 5,250 ดอกเบี้ยรับ 1,500 นาย ก 1,500 นาย ค 2,250	รวมค้ำ 5,250 ดอกเบี้ยรับ 2,250 นาย ก 1,500 นาย ข 1,500
	แบ่งกำไรขาดทุนเท่ากัน	รวมค้ำ 197,190 กำไรจากการร่วมค้ำ 65,730 นาย ข 65,730 นาย ค 65,730	รวมค้ำ 197,190 กำไรจากการร่วมค้ำ 65,730 นาย ก 65,730 นาย ค 65,730	รวมค้ำ 197,190 กำไรจากการร่วมค้ำ 65,730 นาย ก 65,730 นาย ข 65,730
	ผู้ร่วมค้าชำระเงินระหว่างกัน นาย ค จ่ายเงินให้ นาย ก 190,230 บาท และจ่ายให้นาย ข 187,830 บาท	เงินสด 190,230 นาย ข 187,830 นาย ค 378,060	เงินสด 187,830 นาย ก 190,230 นาย ค 378,060	นาย ก 190,230 นาย ข 187,830 เงินสด 378,060

การผ่านรายการบัญชีรวมค้าจากสมุดรายวันทั่วไปไปบัญชีแยกประเภททั่วไปของผู้รวมค้าแต่ละคน
จะมีรายการเหมือนกันดังนี้

บัญชีรวมค้า

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ศ.	1	สินค้า-นาย ค	.	180,000	-	พ.ศ.	12	ขายสินค้า-นาย ค		105,000	-
	7	ค่าโฆษณา-นาย ค		3,000	-		15	ขายสินค้า-นาย ก		30,000	-
	9	ค่ารับรอง-นาย ค		360	-		19	ขายสินค้า-นาย ค		120,000	-
	12	ค่าขนส่งสินค้า-นาย ค		600	-		21	ขายสินค้า-นาย ข		96,000	-
	18	ซื้อสินค้า-นาย ค		60,000	-		27	ขายสินค้า-นาย ค		150,000	-
	27	ค่าขนส่งสินค้า-นาย ค		1,500	-						
	29	หนี้สูญ-นาย ค		3,000	-						
	31	ค่านายหน้า									
		นาย ก 3,000									
		นาย ข 9,600									
		นาย ค 37,500		50,100	-						
		ดอกเบี้ยจ่าย									
		นาย ก 1,500									
		นาย ข 1,500									
		นาย ค 2,250		5,250	-						
	ส่วนแบ่งกำไร										
	นาย ก 65,730										
	นาย ก 65,730										
	นาย ค 65,730		197,190	-							
				501,000	-					501,000	-

บัญชี นาย ก ในสมุดบัญชีของนาย ข และนาย ค จะเป็นดังนี้

บัญชี นาย ก

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	15	ขายสินค้า	.	30,000	-	พ.ค.	1	ส่งเงินให้นาย ค		120,000	-
	31	รับเงินจากนาย ค		190,230	-		15	ส่งเงินให้นาย ค		30,000	-
							31	รายได้ค่านายหน้า		3,000	-
								ดอกเบี้ยรับ		1,500	-
								กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-
				220,230	-					220,230	-

บัญชี นาย ข ในสมุดบัญชีของนาย ก และนาย ค จะเป็นดังนี้

บัญชี นาย ข

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	17	ถอนเงินจากกิจการ ร่วมค้า	.	9,000	-	พ.ค.	1	ส่งเงินให้นาย ค		120,000	-
							21	ส่งเงินให้นาย ค		96,000	-
	21	ขายสินค้า		96,000	-		31	รายได้ค่านายหน้า		9,600	-
	31	รับเงินจากนาย ค		187,830	-			ดอกเบี้ยรับ		1,500	-
								กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-
				292,830	-					292,830	-

บัญชี นาย ค ในสมุดบัญชีของนาย ก และนาย ข จะเป็นดังนี้

บัญชี นาย ค

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ศ.	1	รับเงินจากนาย ก	.	120,000	-	พ.ศ.	1	ลงทุนด้วยสินค้า		180,000	-
		รับเงินจากนาย ข		120,000	-		7	ค่าโฆษณา		3,000	-
	12	ขายสินค้า		105,000	-		9	ค่ารับรองลูกค้า		360	-
	15	รับเงินจากนาย ก		30,000	-		12	ค่าขนส่งสินค้า		600	-
	19	ขายสินค้า		120,000	-		17	จ่ายเงินให้นาย ข		9,000	-
	21	รับเงินจากนาย ข		96,000	-		18	ซื้อสินค้า		60,000	-
	27	ขายสินค้า		150,000	-		27	ค่าขนส่งสินค้า		1,500	-
							29	ตัดหนี้สูญ		3,000	-
							31	รายได้ค่านายหน้า		37,500	-
								ดอกเบี้ยรับ		2,250	-
								กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-
								จ่ายเงินให้นาย ก		190,230	-
								จ่ายเงินให้นาย ข		187,830	-
				741,000	-					741,000	-

3

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยวิธีผู้ร่วมค้า แต่ละฝ่ายจดบันทึกรายการทั้งสิ้นในสมุดบัญชี ของตน กรณีก่อนการร่วมค้าสิ้นสุด

การดำเนินกิจการร่วมค้า โดยทั่วไปจะคำนวณผลกำไรขาดทุนเมื่อการร่วมค้าสิ้นสุดสำหรับบัญชีร่วมค้าจะมียอดคงเหลือทางเดบิตหรือเครดิตได้ในการนี้ต่อไปนี้

- 1) บัญชีร่วมค้าจะมียอดคงเหลือทางด้านเดบิต เนื่องจากจำนวนเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้
- 2) บัญชีร่วมค้าจะมียอดคงเหลือทางด้านเครดิต เนื่องจากรายได้มากกว่าจำนวนเงินลงทุนและค่าใช้จ่าย ในการนี้ที่การร่วมค้ายังไม่สิ้นสุดและบัญชีร่วมค้ามีรายการทั้งด้านเดบิตและด้านเครดิต ถ้าจะทำงบบการเงินจะต้องปรับปรุงบัญชีร่วมค้าก่อน

ตัวอย่างที่ 2

จากตัวอย่างที่ 1 กรณีที่ 1 นาย ก นาย ข และนาย ค ตกลงที่จะดำเนิน
กิจการขายสินค้าที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว สมมติว่า วันที่ 31 พฤษภาคม
25XX การร่วมค้ายังไม่สิ้นสุด มีสินค้าคงเหลือคำนวณ ต้นทุนได้ 45,000 บาท ผู้
ร่วมค้าคาดว่าจะรายได้ค่าขายสินค้าที่เหลือจะสูงกว่าค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
ผู้ร่วมค้าตกลงแบ่งกำไรก่อนการร่วมค้าสิ้นสุดแต่ยังไม่ชำระเงินระหว่างกัน การ
บันทึกบัญชี ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX มีดังนี้

ว.ด.ป.	รายการ	สมุดบัญชี นาย ก	สมุดบัญชี นาย ข	สมุดบัญชี นาย ค
25XX	แบ่งกำไรขาดทุนเท่าๆ กัน	รวมค้า 242,190	รวมค้า 242,190	รวมค้า 242,190
พ.ค. 31	546,000 – 303,810	กำไรจากการร่วมค้า	กำไรจากการร่วมค้า	กำไรจากการร่วมค้า
	= 242,190 ÷ 3	80,730	80,730	80,730
	= 80,730 บาท	นาย ข 80,730	นาย ก 80,730	นาย ก 80,730
		นาย ค 80,730	นาย ค 80,730	นาย ข 80,730

บัญชีรวมค้าในสมุดบัญชีของผู้ร่วมค้าแต่ละคนมีรายการเหมือนกันดังนี้

บัญชีรวมค้า

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	1	สินค้า-นาย ค		180,000	-	พ.ค.	12	ขายสินค้า-นาย ค		105,000	-
	7	ค่าโฆษณา-นาย ค		3,000	-		15	ขายสินค้า-นาย ก		30,000	-
	9	ค่ารับรอง-นาย ค		360	-		19	ขายสินค้า-นาย ค		120,000	-
	12	ค่าขนส่งสินค้า-นาย ค		600	-		21	ขายสินค้า-นาย ข		96,000	-
	18	ซื้อสินค้า-นาย ค		60,000	-		27	ขายสินค้า-นาย ค		150,000	-
	27	ค่าขนส่งสินค้า-นาย ค		1,500	-		31	สินค้าคงเหลือยกไป	✓	45,000	-
	29	หนี้สูญ-นาย ค		3,000	-						
	31	ค่านายหน้า									
		นาย ก 3,000									
		นาย ข 9,600									
		นาย ค 37,500		50,100	-						
		ดอกเบี้ยจ่าย									
		นาย ก 1,500									
		นาย ข 1,500									
มิ.ย.	1	นาย ค 2,250		5,250	-						
		ส่วนแบ่งกำไร									
		นาย ก 80,730									
		นาย ข 80,730									
		นาย ค 80,730		242,190	-						
				546,000	-					546,000	-
		สินค้าคงเหลือยกมา	✓	45,000	-						

การปิดบัญชีร่วมค้าจะทำโดยแสดงสินค้าคงเหลือในราคาทุนรวมกับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนของสินค้า บันทึกบัญชีร่วมค้าทางด้านเครดิต เป็นยอดสินค้าคงเหลือยกไป (วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX) และด้านเดบิตจะเป็นยอดสินค้าคงเหลือยกมาในเดือนถัดไป (วันที่ 1 มิถุนายน 25XX) โดยไม่ต้องบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป

บัญชี นาย ค

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	15	ขายสินค้า	✓	30,000	-	พ.ค.	1	ส่งเงินให้นาย ค		120,000	-
	31	ยอดยกไป		205,230	-		15	ส่งเงินให้นาย ค		30,000	-
							31	รายได้ค่านายหน้า		3,000	-
								ดอกเบี้ยรับ		1,500	-
								กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-
				235,230	-					235,230	-
						มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	205,230	-

บัญชีนาย ข ในสมุดบัญชีของนาย ก และนาย ค จะเป็นดังนี้

บัญชี นาย ข

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ศ.	17	ถอนเงินจากกิจการร่วมค้า	✓	9,000	-	พ.ศ.	1	ส่งเงินให้นาย ค		120,000	-
	21	ขายสินค้า		96,000	-		21	ส่งเงินให้นาย ค		96,000	-
	31	ยอดยกไป		202,830	-		31	รายได้ค่านายหน้า		9,600	-
								ดอกเบี้ยรับ		1,500	-
								กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-
				307,830	-					307,830	-
						มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	202,830	-

บัญชี นาย ค ในสมุดบัญชีของนาย ก และนาย ข จะเป็นดังนี้

บัญชี นาย ค

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	1	รับเงินจากนาย ก และ ข		240,000	-	พ.ค.	1	ลงทุนด้วยสินค้า		180,000	-
	12	ขายสินค้า		105,000	-		7	ค่าโฆษณา		3,000	-
	15	รับเงินจากนาย ก		30,000	-		9	ค่ารับรองลูกค้า		360	-
	19	ขายสินค้า		120,000	-		12	ค่าขนส่งสินค้า		600	-
	21	รับเงินจากนาย ข		96,000	-		17	จ่ายเงินให้ นาย ข		9,000	-
	27	ขายสินค้า		150,000	-		18	ซื้อสินค้า		60,000	-
							27	ค่าขนส่งสินค้า		1,500	-
							29	ตัดหนี้สูญ		3,000	-
							31	รายได้ค่านายหน้า		37,500	-
								ดอกเบี้ยรับ		2,250	-
					กำไรจากการร่วมค้า	80,730	-				
					ยอดยกไป	363,060	-				
				741,000	-					741,000	-
มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	363,060	-						

การร่วมค้าสิ้นสุดจึงไม่มีการชำระเงินระหว่างกัน บัญชีผู้ร่วมค้าแต่ละคนยังไม่ปิดบัญชี ยอดคงเหลือของบัญชีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการร่วมค้าในสมุดบัญชีของผู้ร่วมค้าแต่ละคน ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX จะเป็นดังนี้

ชื่อบัญชี	สมุดบัญชีของนาย ก		สมุดบัญชีของนาย ข		สมุดบัญชีของนาย ค	
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต
บัญชีร่วมค้า	45,000		45,000		45,000	
บัญชี นาย ก				205,230		205,230
บัญชี นาย ข		202,830				202,830
บัญชี นาย ค	363,060		363,060			

4

การแสดงรายการเกี่ยวกับการร่วมค้า ในงบ ฐานะการเงิน

การแสดงรายการเกี่ยวกับการร่วมค้า ในงบฐานะการเงินซึ่งปรากฏในสมุดบัญชีของผู้ร่วมค้าแต่ละรายนั้น ถ้า ยอดคงเหลือเดบิตจะแสดงเป็นรายการเงินลงทุนในการร่วมค้า โดยแสดงภายใต้หัวข้อสินทรัพย์ ไม่หมุนเวียน ถ้า ยอดคงเหลือ เครดิตจะแสดงเป็นรายการหนี้สินที่มีต่อการร่วมค้า โดยแสดง ภายใต้หัวข้อ หนี้สินหมุนเวียน

ชื่อผู้ร่วมค้า
งบฐานะการเงิน (บางส่วน)
ณ วันที่.....

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

XX

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เงินลงทุนในการร่วมค้า

XX

หนี้สินหมุนเวียน

เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

XX

หนี้สินไม่หมุนเวียน

หนี้สินที่มีต่อการร่วมค้า

XX

ตัวอย่างที่ 3

ให้แสดงรายการเกี่ยวกับการร่วมค้าในงบฐานะการเงิน โดยนำข้อมูลมาจากตัวอย่างที่ 2 งบฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX จะแสดงรายการเงินลงทุนในการร่วมค้า หรือ รายการหนี้สินที่มีต่อการร่วมค้าของผู้ร่วมค้าแต่ละคนดังนี้

นาย ก
งบฐานะการเงิน (บางส่วน)
ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

XX

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เงินลงทุนในการร่วมค้า

205,230

การคำนวณยอดเงินลงทุนในการร่วมค้าของนาย ก

บัญชีร่วมค้า

45,000 บาท

บวก บัญชี นาย ค

363,060 บาท

รวม

408,060 บาท

หัก บัญชี นาย ข

202,830 บาท

เงินลงทุนในการร่วมค้า

205,230 บาท

นาย ข
งบฐานะการเงิน (บางส่วน)
ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

XX

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เงินลงทุนในการร่วมค้า

202,830

การคำนวณยอดเงินลงทุนในกิจการร่วมค้าของนาย ข

บัญชีร่วมค้า

45,000 บาท

บวก บัญชี นาย ค

363,060 บาท

รวม

408,060 บาท

หัก บัญชี นาย ก

205,230 บาท

เงินลงทุนในการร่วมค้า

202,830 บาท

นาย ค
งบฐานะการเงิน (บางส่วน)
ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX

หน่วย : บาท

หนี้สินและส่วนของผู้ร่วมค้า

หนี้สินหมุนเวียน

เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

XX

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

หนี้สินที่มีต่อการร่วมค้า

363,060

การคำนวณยอดหนี้สินที่มีต่อการร่วมค้าของนาย ค

บัญชี นาย ก

205,230 บาท

บัญชี นาย ข

202,830 บาท

รวม

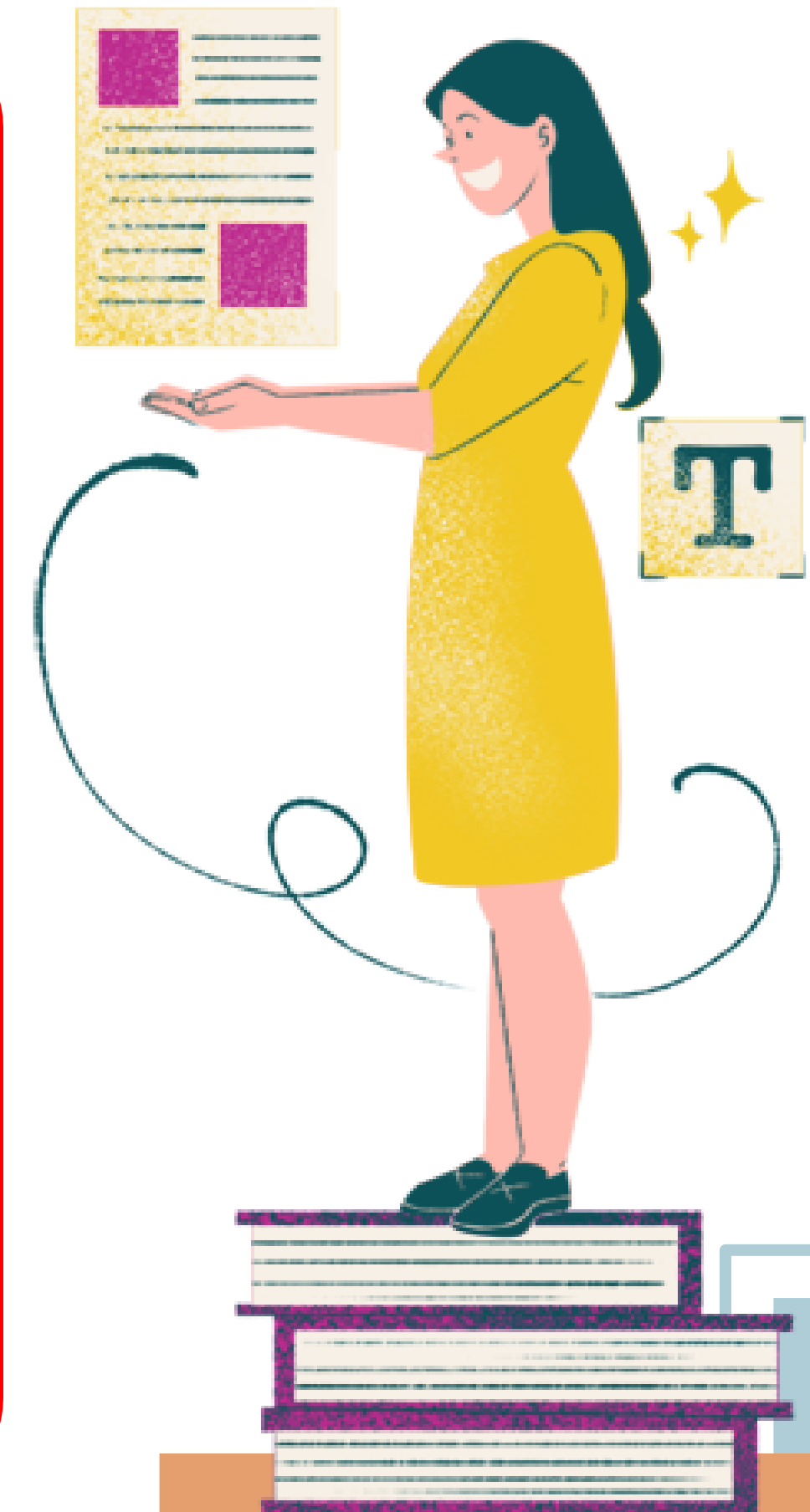
408,060 บาท

หัก บัญชีร่วมค้า

45,000 บาท

หนี้สินที่มีต่อการร่วมค้า

363,060 บาท

บทเรียนที่

3

**วิธีการบันทึกบัญชีของกิจการ
ร่วมค้าโดยวิธีใช้สมุดบัญชี
ชุดหนึ่งต่างหาก**

สาระการเรียนรู้

1.

หลักการบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยวิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก

2.

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยวิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีการร่วมค้าสิ้นสุด

3.

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยวิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีก่อนการร่วมค้าสิ้นสุด

1

หลักการบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยใช้

สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก

การบันทึกบัญชีตามวิธีนี้เหมาะสำหรับกิจการร่วมค้าที่มีรายการค้าจำนวนมาก และมีระยะเวลา การดำเนินงานค่อนข้างยาว ซึ่งการจัดทำบัญชีของกิจการร่วมค้าจะปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี เช่นเดียวกับกิจการทั่วไป มีผู้ทำหน้าที่ในการจดบันทึกรายการบัญชีสำหรับการร่วมค้า จะมีการแต่งตั้งให้ ผู้ร่วมค้าคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ และทำหน้าที่จดบันทึกรายการบัญชีของกิจการร่วมค้า

วิธีปฏิบัติในการบันทึกบัญชีโดยวิธีที่ใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหากสามารถสรุปได้ดังนี้

1

มีการเปิดสมุดบัญชีชุดใหม่เพื่อจดบันทึกรายการค้าของกิจการร่วมค้าเช่นเดียวกับกิจการทั่วไป ซึ่งกิจการร่วมค้ามีการเปิดสมุดบัญชีกิจการร่วมค้าแยกต่างหากจะมีการจัดตั้งกิจการร่วมค้าเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย และเมื่อกิจการร่วมค้าสิ้นสุดลงจะมีการปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เข้าบัญชีกำไรขาดทุน เหมือนกับกิจการค้าทั่วไป

2

ผู้ร่วมค้าแต่ละคนจะเปิดบัญชีร่วมค้าหรือบัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของตนเอง เพื่อบันทึกสิทธิ์ที่ตนเองมีส่วนได้หรือส่วนเสียในการร่วมค้า โดยบัญชีร่วมค้าหรือบัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าจะบันทึกสิทธิ์ส่วนได้เสียในกิจการร่วมค้าดังนี้

รายการที่บันทึกทางด้านเดบิต

- เงินสดหรือสินทรัพย์ที่ส่งให้แก่กิจการร่วมค้า
- ส่วนแบ่งผลกำไร จากกิจการร่วมค้า

รายการที่บันทึกทางด้านเครดิต

- เงินสดหรือสินทรัพย์ที่ได้รับจากกิจการร่วมค้า
- ส่วนแบ่งผลขาดทุนจากกิจการร่วมค้า

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยวิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหากสามารถ

บันทึกบัญชีได้ 2กรณี คือ

กรณีที่ 1 การดำเนินการร่วมค้าสิ้นสุด

กรณีที่ 2 การดำเนินการก่อนการร่วมค้าสิ้นสุด

2

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยใช้ สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีการร่วมค้า สิ้นสุด

ตัวอย่างที่ 1

นาย ก นาย ข และนาย ค ตกลงที่จะดำเนินการขายสินค้าที่ระลึกสำหรับ
นักท่องเที่ยว โดยทั้งสามคนมีข้อตกลงดังต่อไปนี้

1. ให้นาย ค เป็นผู้จัดการเกี่ยวกับการร่วมค้า
2. คิดค่านายหน้าให้ผู้ร่วมค้าที่ขายสินค้าในอัตรา 10% ของยอดขาย
3. คิดดอกเบี้ย 15% ต่อปีสำหรับผู้ร่วมค้าที่นำ เงินสดหรือสินค้ามาลงทุนครั้งแรก
4. แบ่งกำไรขาดทุนเท่ากัน
5. ใช้ระบบการบันทึกสินค้าคงเหลือเมื่อสิ้นงวด (Periodic Inventory System)

รายการร่วมค้าระหว่างเดือนพฤษภาคม 25XX มีดังนี้

25XX

- พ.ค. 1 นาย ก และนาย ข ส่งเงินสดไปให้นาย ค เพื่อไว้ใช้จ่ายในกิจการร่วมค้าคนละ 120,000 บาท ถือเป็นการลงทุน
- 7 นาย ค นำสินค้าของตนเองมาลงทุนจำ นวน 180,000 บาท
- 9 นาย ค จ่ายค่าโฆษณาสินค้าเป็นเงินสด 3,000 บาท และจ่ายค่ารับรองลูกค้า 360 บาท
- 12 นาย ค ขายสินค้าเป็นเงินสด จำนวน 105,000 บาท และจ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้า 600 บาท
- 15 นาย ก ขายสินค้าเป็นเงินสด จำนวน 30,000 บาท และได้ส่งเงินค่าขายสินค้าให้นาย ค ทั้งหมด
- 17 นาย ข ถอนเงินจากกิจการร่วมค้า จำนวน 9,000 บาท
- 18 นาย ค ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำนวน 60,000 บาท
- 19 นาย ค ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำนวน 120,000 บาท
- 21 นาย ข ขายสินค้าเป็นเงินสด จำ นวน 96,000 บาท
- 27 นาย ค ขายสินค้าที่เหลือเป็นเงินสดจำนวน 150,000 บาท และจ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้าจำนวน 1,500 บาท
- 29 นาย ค ได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม จำนวน 117,000 บาท ลูกหนี้ที่เหลือจำนวน 3,000 บาท เก็บเงินไม่ได้ให้ตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญ
- 30 นาย ค จ่ายชำระหนี้ค่าสินค้าที่ซื้อเป็นเงินเชื่อเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม ทั้งหมด
- 31 การร่วมค้าสิ้นสุดลง คิดค่านายหน้า คิดดอกเบี้ย แบ่งกำไรขาดทุนตามข้อตกลงและผู้ร่วมค้าชำระเงินระหว่างกัน

วิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีการดำเนินการร่วมค้าสิ้นสุด

ว.ด.ป.	รายการ	สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้า		สมุดบัญชีของนาย ก	สมุดบัญชีของนาย ข	สมุดบัญชีของนาย ค
25XX พ.ค. 1	นาย ก และนาย ข ส่งเงินสด ไปให้นาย ค คนละ 120,000 บาท	เงินสด 240,000		เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า 120,000	เงินลงทุนในการร่วมค้า 120,000	
		นาย ก 120,000		เงินสด 120,000	เงินสด 120,000	
		นาย ข 120,000				
7	นาย ค นำสินค้าของตนเอง มาลงทุน 180,000 บาท	ซื้อสินค้า 180,000				เงินลงทุนในการร่วมค้า 180,000
		นาย ค 180,000				ซื้อสินค้า 180,000
9	นาย ค จ่ายค่าโฆษณาเป็น เงินสด 3,000 บาท และจ่าย ค่ารับรองลูกค้า 360 บาท	ค่าโฆษณา 3,000				
		ค่ารับรอง 360				
		เงินสด 3,360				
12	นาย ค ขายสินค้าเป็นเงินสด 105,000 บาท	เงินสด 105,000				
		ขายสินค้า 105,000				
	นาย ค จ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ ลูกค้า 600 บาท	ค่าขนส่งออก 600				
		เงินสด 600				
15	นาย ก ขายสินค้าเป็นเงินสด 30,000 บาท และส่งเงินค่า ขายสินค้าให้นาย ค ทั้งหมด	เงินสด 30,000				
		ขายสินค้า 30,000				
17	นาย ข ถอนเงินจากกิจการ ร่วมค้า จำนวน 9,000 บาท	นาย ข 9,000			เงินสด 9,000	
		เงินสด 9,000			เงินลงทุนในการร่วมค้า 9,000	
18	นาย ค ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำนวน 60,000 บาท	ซื้อสินค้า 60,000				
		เจ้าหนี้การค้า 60,000				
19	นาย ค ขายสินค้าเป็นเงิน เชื่อ จำนวน 120,000 บาท	ลูกหนี้การค้า 120,000				
		ขายสินค้า 120,000				

วิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีการดำเนินการร่วมค้าสิ้นสุด (ต่อ)

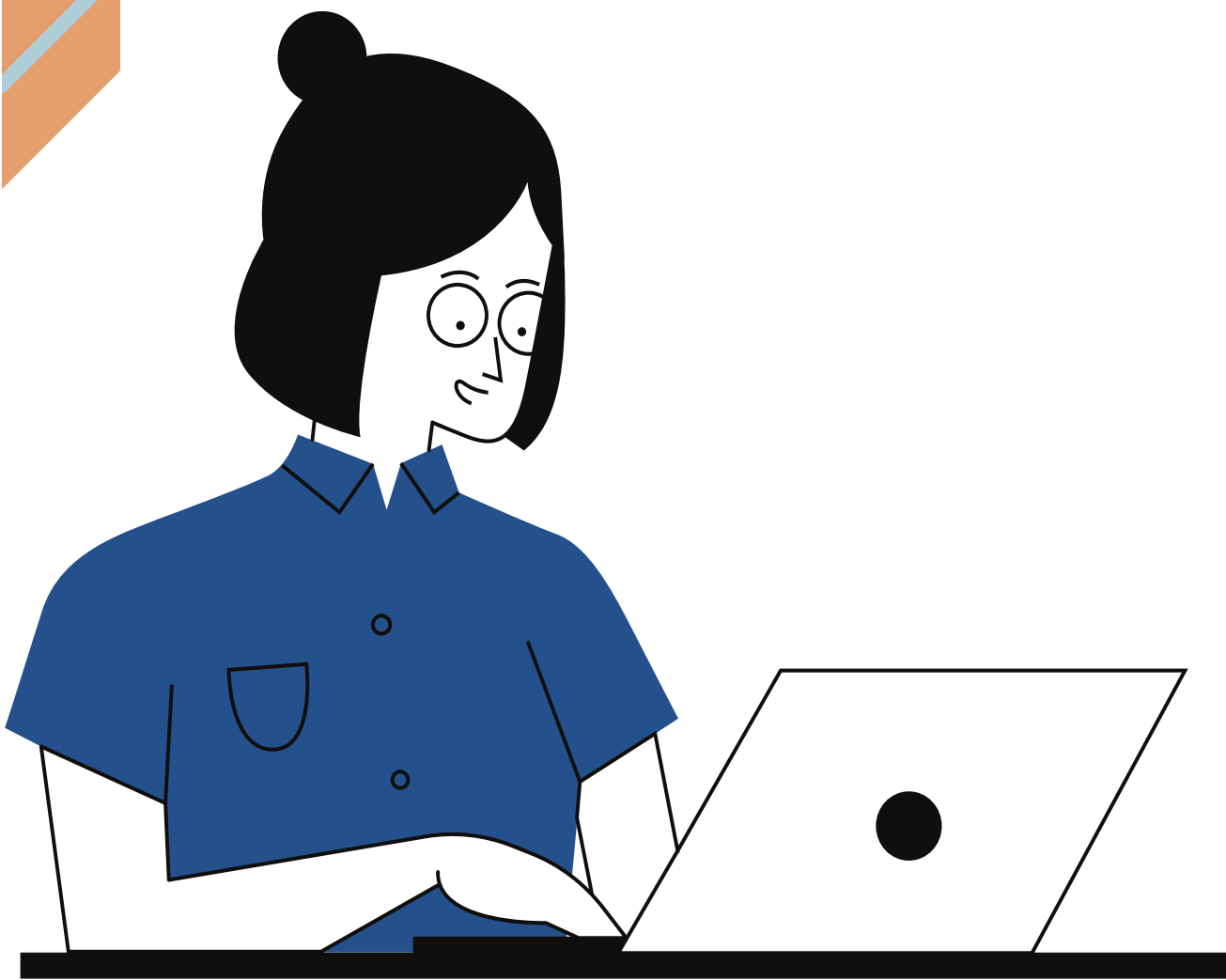
ว.ด.ป.	รายการ	สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้า	สมุดบัญชีของนาย ก	สมุดบัญชีของนาย ข	สมุดบัญชีของนาย ค
25XX พ.ค. 21	นาย ข ขายสินค้าเป็นเงินสด จำนวน 96,000 บาท	เงินสด 96,000 ขายสินค้า 96,000			
22	นาย ค ขายสินค้าที่เหลือ เป็นเงินสดจำนวน 150,000 บาท	เงินสด 150,000 ขายสินค้า 150,000			
	นาย ค จ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ ลูกค้าจำนวน 1,500 บาท	ค่าขนส่งออก 1,500 เงินสด 1,500			
29	นาย ค ได้รับชำระหนี้จาก ลูกหนี้เป็นเงินสด จำนวน 117,000 บาท	เงินสด 117,000 ลูกหนี้การค้า 117,000			
	ลูกหนี้ที่เหลือ 3,000 บาท เก็บเงินไม่ได้ ให้ตัดเป็น หนี้สูญ	หนี้สูญ 3,000 ลูกหนี้การค้า 3,000			
30	นาย ค จ่ายชำระหนี้ค่า สินค้าจำนวน 60,000 บาท	เจ้าหนี้การค้า 60,000 เงินสด 60,000			
31	คิดค่านายหน้าให้ผู้ร่วมค้า อัตรา 10% ของยอดขาย นาย ก $30,000 \times 10\%$ = 3,000 บาท นาย ข $96,000 \times 10\%$ = 9,600 บาท นาย ค $375,000 \times 10\%$ = 37,500 บาท	ค่านายหน้า 50,100 นาย ก 3,000 นาย ข 9,600 นาย ค 37,500	เงินลงทุนในการร่วมค้า 3,000 รายได้ค่านายหน้า 3,000	เงินลงทุนในการร่วมค้า 9,600 รายได้ค่านายหน้า 9,600	เงินลงทุนในการร่วมค้า 37,500 รายได้ค่านายหน้า 37,500

วิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีการดำเนินการร่วมค้าสิ้นสุด (ต่อ)

ว.ด.ป.	รายการ	สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้า	สมุดบัญชีของนาย ก	สมุดบัญชีของนาย ข	สมุดบัญชีของนาย ค
25XX พ.ค. 31	คิดดอกเบี้ยให้ผู้ร่วมค้าที่นำ เงินสดหรือสินค้ามาลงทุน อัตรา 15% ต่อปี นาย ก. $120,000 \times 15/100$ $\times 1/12 = 1,500$ บาท นาย ข $120,000 \times 15/100$ $\times 1/12 = 1,500$ บาท นาย ค $180,000 \times 15/100$ $\times 1/12 = 2,250$ บาท	ดอกเบี้ยจ่าย 5,250 นาย ก 1,500 นาย ข 1,500 นาย ค 2,250	เงินลงทุนในการร่วมค้า 1,500 ดอกเบี้ยรับ 1,500	เงินลงทุนในการร่วมค้า 1,500 ดอกเบี้ยรับ 1,500	เงินลงทุนในการร่วมค้า 2,250 ดอกเบี้ยรับ 2,250
	ปิดบัญชีรายได้เข้าบัญชีกำไร ขาดทุน	ขายสินค้า 501,000 กำไรขาดทุน 501,000			
	ปิดบัญชีค่าใช้จ่ายเข้าบัญชี กำไรขาดทุน	กำไรขาดทุน 303,810 ซื้อสินค้า 240,000 ค่าโฆษณา 3,000 ค่ารับรอง 360 ค่าขนส่งออก 2,100 หนี้สูญ 3,000 ดอกเบี้ยจ่าย 5,250 ค่านายหน้า 50,100			
	แบ่งกำไรขาดทุนใน อัตราส่วนเท่า ๆ กัน	กำไรขาดทุน 197,190 นาย ก 65,730 นาย ข 65,730 นาย ค 65,730	เงินลงทุนในการร่วมค้า 65,730 กำไรจากการร่วมค้า 65,730	เงินลงทุนในการร่วมค้า 65,730 กำไรจากการร่วมค้า 65,730	เงินลงทุนในการร่วมค้า 65,730 กำไรจากการร่วมค้า 65,730

วิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีการดำเนินการร่วมค้าสิ้นสุด (ต่อ)

ว.ด.ป.	รายการ	สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้า	สมุดบัญชีของนาย ก	สมุดบัญชีของนาย ข	สมุดบัญชีของนาย ค
25XX พ.ค. 31	จ่ายเงินคืนให้ผู้ร่วมค้า โดย การเปิดบัญชีแยกประเภท ผู้ร่วมค้าแต่ละคน ปรากฏว่า กิจการร่วมค้าต้องจ่ายเงินให้ นาย ก 190,230 บาท นาย ข 187,830 บาท นาย ค 285,480 บาท	นาย ก 190,230 นาย ข 187,830 นาย ค 285,480 เงินสด 663,540	เงินสด 190,230 เงินลงทุนในการร่วมค้า 190,230	เงินสด 187,830 เงินลงทุนในการร่วมค้า 187,830	เงินสด 285,480 เงินลงทุนในการร่วมค้า 285,480

สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้า ในที่นี้จะแสดงเฉพาะบัญชีเงินสด และบัญชีผู้ร่วมค้าแต่ละคนเท่านั้น
ซึ่งจะแสดงได้ดังนี้

บัญชีเงินสด

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ศ.	1	นาย ก		120,000	-	พ.ศ.	9	ค่าโฆษณา		3,000	-
		นาย ข		120,000	-			ค่ารับรอง		360	-
	12	ขายสินค้า		105,000	-		12	ค่าขนส่งออก		600	-
	15	ขายสินค้า		30,000	-		17	ถอนเงิน		9,000	-
	21	ขายสินค้า		96,000	-		27	ค่าขนส่งออก		1,500	-
	27	ขายสินค้า		150,000	-		30	เจ้าหนี้การค้า		60,000	-
	29	ลูกหนี้การค้า		117,000	-		31	นาย ก		190,230	-
								นาย ข		187,830	-
								นาย ค		285,480	-
				738,000	-					738,000	-

บัญชี นาย ก

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	31	เงินสด		190,230	-	พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-
							31	รายได้ค่านายหน้า		3,000	-
								ดอกเบี้ยรับ		1,500	-
								กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-
				190,230	-					190,230	-

บัญชี นาย ข

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	17	ถอนเงิน		9,000	-	พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-
	31	เงินสด		187,830	-		31	รายได้ค่านายหน้า		9,600	-
								ดอกเบี้ยรับ		1,500	-
								กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-
				196,830	-					196,830	-

บัญชี นาย ค

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	31	เงินสด		285,480	-	พ.ค.	1	เงินสด		180,000	-
							31	รายได้ค่านายหน้า		37,500	-
								ดอกเบี้ยรับ		2,250	-
								กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-
				285,480	-					285,480	-

สมุดบัญชีของผู้ร่วมค้าแต่ละคน ในที่นี้จะแสดงเฉพาะบัญชีร่วมค้าหรือบัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าซึ่งจะแสดงได้ดังนี้
 บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของนาย ก

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้า

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-	พ.ค.	31	เงินสด		190,230	-
	31	รายได้ค่านายหน้า		3,000	-						
		ดอกเบี้ยรับ		1,500	-						
		กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-						
				190,230	-					190,230	-

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของนาย ข

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้า

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ศ.	1	เงินสด		120,000	-	พ.ศ.	17	ถอนเงิน		9,000	-
	31	รายได้ค่านายหน้า		9,600	-		31	เงินสด		187,830	-
		ดอกเบี้ยรับ		1,500	-						
		กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-						
				196,830	-					196,830	-

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของนาย ค

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้า

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ศ.	1	สินค้า		180,000	-	พ.ศ.	31	เงินสด		285,480	-
	31	รายได้ค่านายหน้า		37,500	-						
		ดอกเบี้ยรับ		2,250	-						
		กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-						
				285,480	-					285,480	-

3

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้า โดยใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีก่อนการร่วมค้าสิ้นสุด

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหากและ
การร่วมค้ายังไม่สิ้นสุด ผู้ร่วมค้าอาจต้องการที่จะทราบผลกำไรหรือผลขาดทุนจาก
การประกอบกิจการร่วมค้าก่อนที่กิจการร่วมค้าจะสิ้นสุด ดังนั้น จะต้องมีการ
ปรับปรุงรายการต่าง ๆ บันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือ ปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายเข้า
บัญชีกำไรขาดทุนเพื่อสรุปผลกำไรหรือผลขาดทุนจากการร่วมค้า หลังจากนั้นจะ
แบ่งผลกำไร จากการร่วมค้าให้ผู้ร่วมค้าแต่ละคนไปยังบัญชีผู้ร่วมค้าแต่ละคน จาก
บัญชีผู้ร่วมค้าจะทราบส่วนได้เสีย ของผู้ร่วมค้าแต่ละคนที่มีต่อกิจการร่วมค้า

ตัวอย่างที่ 2

จากโจทย์ตัวอย่างเดิม กรณีที่ 1 นายก นาย ข และนาย ค ตกลงที่จะดำเนินกิจการขายสินค้าที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว สมมติว่า วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX การร่วมค้ายังไม่สิ้นสุด มีสินค้าคงเหลือ ในราคาทุน 45,000 บาท ผู้ร่วมค้าคาดว่ารายได้ค่าขายสินค้าที่เหลือจะสูงกว่าค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จึงตกลงแบ่งกำไรก่อนการร่วมค้าสิ้นสุดแต่ยังไม่ชำระเงินระหว่างกัน รายการบันทึกบัญชี ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX จะแสดงได้ดังนี้

วิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีก่อนการร่วมค้าสิ้นสุด

ว.ด.ป.	รายการ	สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้า	สมุดบัญชีของนาย ก	สมุดบัญชีของนาย ข	สมุดบัญชีของนาย ค
25XX พ.ค. 31	ปิดบัญชีรายได้เข้าบัญชีกำไร ขาดทุนและบันทึกบัญชี สินค้าคงเหลือปลายงวดของ กิจการร่วมค้า	ขายสินค้า 501,000 สินค้าคงเหลือ 45,000 กำไรขาดทุน 546,000			
	ปิดบัญชีซื้อสินค้าและบัญชี ค่าใช้จ่าย เข้าบัญชีกำไร ขาดทุนของกิจการร่วมค้า	กำไรขาดทุน 303,810 ซื้อสินค้า 240,000 ค่าโฆษณา 3,000 ค่ารับรอง 360 ค่าขนส่งออก 2,100 หนี้สูญ 3,000 ดอกเบี้ยจ่าย 5,250 ค่านายหน้า 50,100			
	แบ่งกำไรให้ผู้ร่วมค้าแต่ละคน คนละเท่า ๆ กัน $546,000 - 303,810 = 242,190$ $242,190 \div 3 = 80,730$ บาท	กำไรขาดทุน 242,190 นาย ก 80,730 นาย ข 80,730 นาย ค 80,730	เงินลงทุนในการร่วมมค้า 80,730 กำไรจากการร่วมค้า 80,730	เงินลงทุนในการร่วมมค้า 80,730 กำไรจากการร่วมค้า 80,730	เงินลงทุนในการร่วมมค้า 80,730 กำไรจากการร่วมค้า 80,730

สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้าจะแสดงเฉพาะบัญชีเงินสด และบัญชีผู้ร่วมค้าแต่ละคนจะเป็นดังนี้

บัญชีเงินสด

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	1	นาย ก		120,000	-	พ.ค.	9	ค่าโฆษณา		3,000	-
		นาย ข		120,000	-			ค่ารับรอง		360	-
	12	ขายสินค้า		105,000	-		12	ค่าขนส่งออก		600	-
	15	ขายสินค้า		30,000	-		17	ถอนเงิน		9,000	-
	21	ขายสินค้า		96,000	-		27	ค่าขนส่งออก		1,500	-
	27	ขายสินค้า		150,000	-		30	เจ้าหนี้การค้า		60,000	-
	29	ลูกหนี้การค้า		117,000	-		31	ยอดยกไป		663,540	-
				738,000	-					738,000	-
มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	663,540	-				✓		

บัญชี นาย ก

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	31	ยอดยกไป	✓	205,230	-	พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-
							31	รายได้ค่านายหน้า		3,000	-
								ดอกเบี้ยรับ		1,500	-
								กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-
				205,230	-					205,230	-
					-	มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	205,230	-

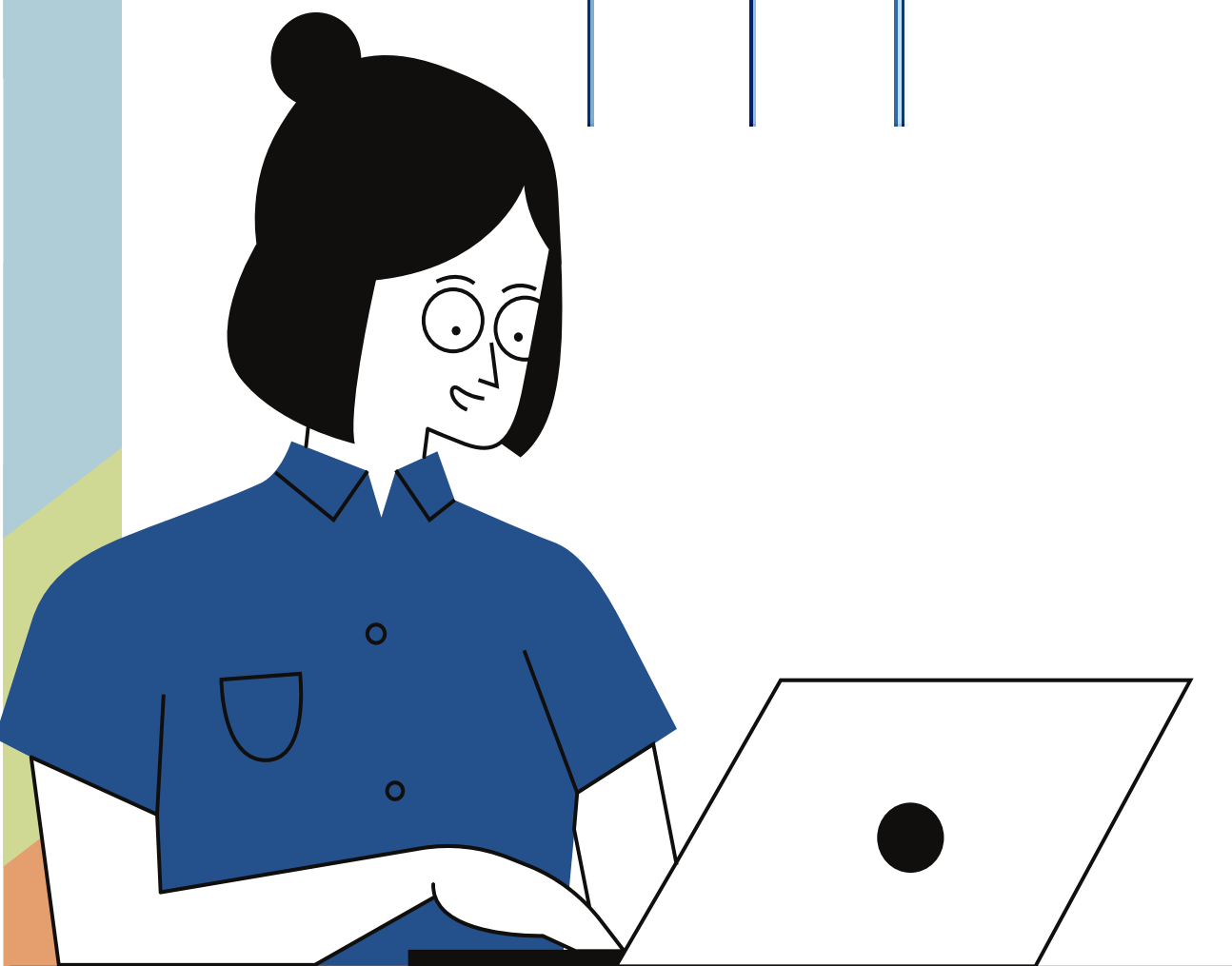
บัญชี นาย ข

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	17	ถอนเงิน		9,000	-	พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-
	31	ยอดยกไป	✓	202,830	-		31	รายได้ค่านายหน้า		9,600	-
								ดอกเบี้ยรับ		1,500	-
								กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-
				211,830	-					211,830	-
						มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	202,830	-

บัญชี นาย ค

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	31	ยอดยกไป	✓	300,480	-	พ.ค.	1	สินค้า		180,000	-
							31	รายได้ค่านายหน้า		37,500	-
								ดอกเบี้ยรับ		2,250	-
								กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-
				300,480	-					300,480	-
						มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	300,480	-

สมุดบัญชีของผู้ร่วมค้าแต่ละคนจะแสดงเฉพาะบัญชีร่วมค้า หรือบัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าดังนี้

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของนาย ก

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้า

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-	พ.ค.	31	ยอดยกไป	✓	205,230	-
	31	รายได้ค่านายหน้า		3,000	-						
		ดอกเบี้ยรับ		1,500	-						
		กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-						
				205,230	-					205,230	-
มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	205,230	-						

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของนาย ข

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้า

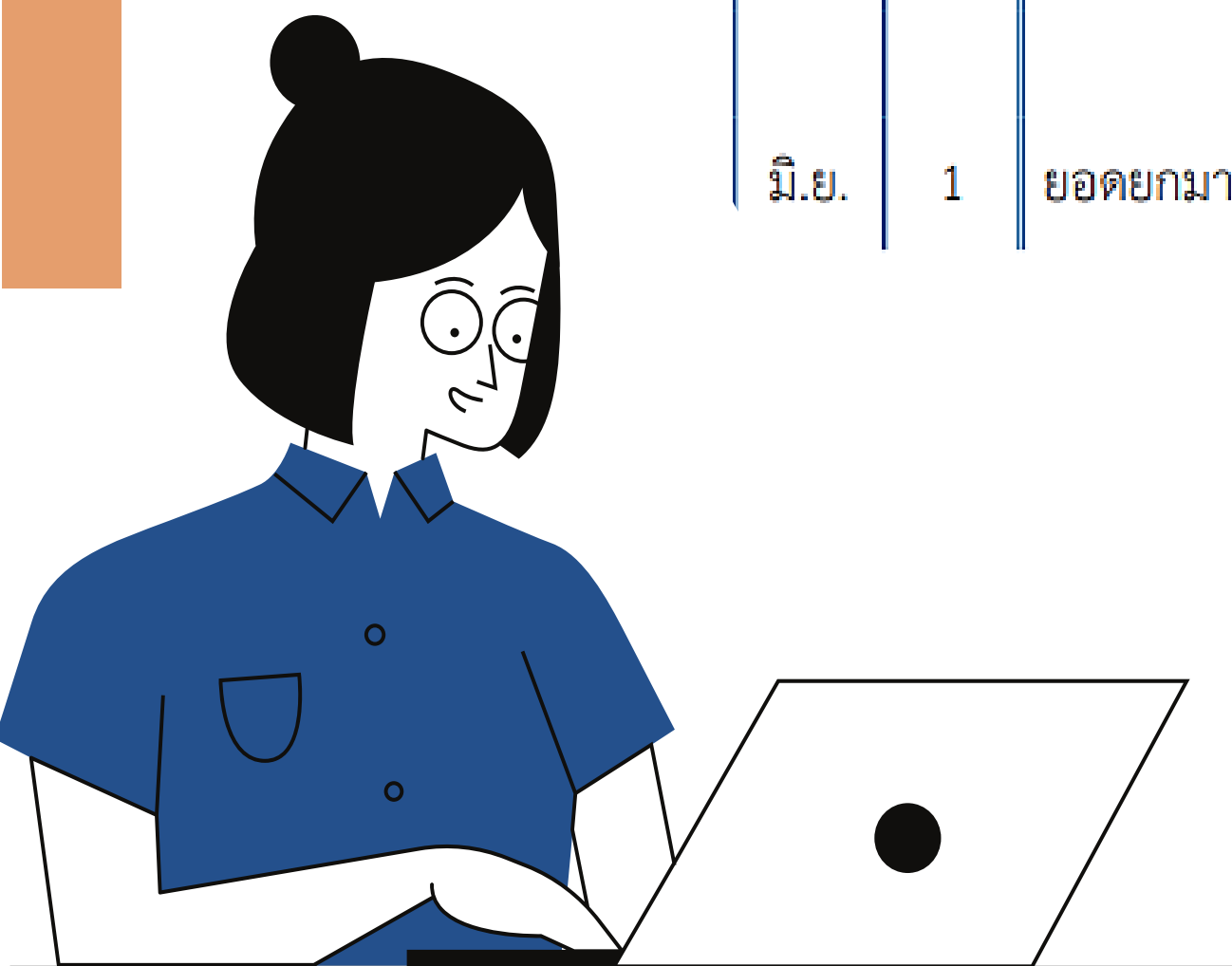
พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-	พ.ค.	17	ถอนเงิน		9,000	-
	31	รายได้ค่านายหน้า		9,600	-		31	ยอดยกไป	✓	202,830	-
		ดอกเบี้ยรับ		1,500	-						
		กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-						
				211,830	-					211,830	-
มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	202,830	-						

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของนาย ค

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้า

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	1	เงินสด		180,000	-	พ.ค.	31	ยอดยกไป	✓	300,480	-
	31	รายได้ค่านายหน้า		37,500	-						
		ดอกเบี้ยรับ		2,250	-						
		กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-						
				300,480	-					300,480	-
มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	300,480	-						

จะเห็นว่าการร่วมค้าไม่สิ้นสุดจึงไม่มีการจ่ายคืนทุน แต่กิจการจะมีการปิดบัญชีเพื่อแบ่งกำไรก่อนที่จะขายสินค้าได้หมด ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX ดังนั้นจึงต้องจัดทำงบฐานะการเงินของกิจการร่วมค้า ดังนี้

งบฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

663,540

สินค้าคงเหลือ

45,000

708,540

หนี้สินและส่วนของผู้ร่วมค้า

ส่วนของผู้ร่วมค้า

ทุน-นาย ก

205,230

ทุน-นาย ข

202,830

ทุน-นาย ค

300,480

708,540

งบฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX ของผู้ร่วมค้าแต่ละคน ยอดคงเหลือด้านเดบิตในบัญชีผู้ร่วมค้าของผู้ร่วมค้าแต่ละคนจะแสดงเป็นรายการเงินลงทุนในการร่วมค้าเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

นาย ก

งบฐานะการเงิน (บางส่วน)
ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

XX

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เงินลงทุนในการร่วมค้า

205,230

นาย ข
งบฐานะการเงิน (บางส่วน)
ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

XX

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เงินลงทุนในการร่วมค้า

202,830

นาย ค
งบฐานะการเงิน (บางส่วน)
ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

XX

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เงินลงทุนในการร่วมค้า

300,480

บทเรียนที่

4

การบันทึกรายการปรับปรุง และรายการปิดบัญชี

สาระการเรียนรู้

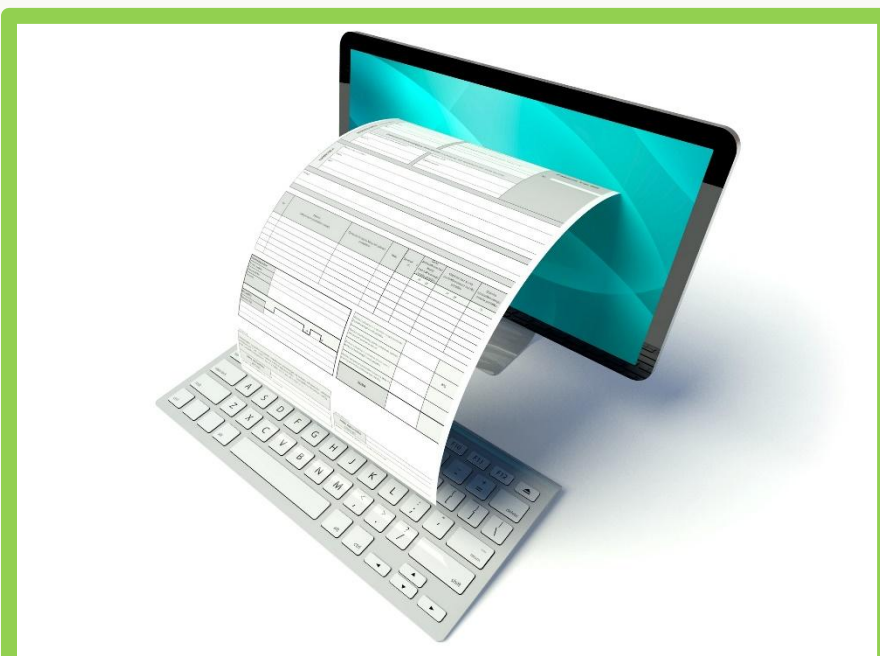
1. ความหมายและประเภทของรายการปรับปรุง
2. การบันทึกรายการปรับปรุง
3. การบันทึกการปิดบัญชี

1

ความหมายและประเภทของ รายการปรับปรุง

รายการปรับปรุง (Adjusting Entries) หมายถึง รายการที่กิจการจะต้องบันทึกในวันสิ้นงวดบัญชี เพื่อแก้ไข ปรับปรุง รายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดบัญชีทั้งที่ได้รับเงินและจ่ายเงินแล้ว หรือยังไม่ได้รับเงินหรือจ่ายเงิน เพื่อให้ยอดคงเหลือในบัญชีที่เกี่ยวข้องแสดงยอดที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง

รายการปรับปรุงแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 3 ประเภท

- 1 **รายการคงค้าง (Accruals)** หมายถึง รายการที่กิจการให้บริการหรือให้ผลประโยชน์ไปแล้ว แต่ยังมีได้รับเงิน เช่น ค่าเช่าค้างรับ
- 2 **รายการล่วงหน้า (Prepayments)** หมายถึง รายการที่กิจการรับเงินล่วงหน้า แต่ยังให้บริการแก่ผู้จ่ายเงินไม่ครบ เช่น ค่าโฆษณา รับล่วงหน้า ค่าวารสารรับล่วงหน้า
- 3 **รายการที่ไม่เกี่ยวกับเงินสด (Non-Cash)** หมายถึง รายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับเงินสดแต่กิจการ ต้องบันทึก รายการปรับปรุงเพื่อให้ยอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภททั่วไปของรายการที่เกี่ยวข้องแสดงสอดคล้องกับความเป็นจริง

การบันทึกรายการปรับปรุง

การบันทึกรายการปรับปรุง จะบันทึกในสมุดรายวันทั่วไป และผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

รายได้ค้างรับ (Income/Accrued Revenue) สรุปได้ดังนี้

รายได้ค้างรับ คือ รายได้ที่เกิดขึ้นแล้วโดยกิจการให้บริการหรือประโยชน์ไปแล้วในงวดบัญชีปัจจุบันแต่ยังไม่ได้รับเงินและยังไม่ได้บันทึกบัญชี เช่น ดอกเบี้ยค้างรับ ค่าขายหน้าค้างรับ ค่าเช่าค้างรับ รายการเหล่านี้กิจการจะได้รับในงวดบัญชีถัดไป ดังนั้น ณ วันสิ้นงวดบัญชี จึงถือว่ารายได้ที่เกิดขึ้นนี้เป็นรายได้ของงวดบัญชีปัจจุบัน และในขณะเดียวกันกิจการก็มีสินทรัพย์หมุนเวียนเกิดขึ้นด้วย

การบันทึกการเปลี่ยนแปลงจึงบันทึกบัญชีคู่กัน ดังนี้

เดบิต รายได้ค้างรับ (ระบุชื่อ) 1XX XX

เครดิต รายได้ (ระบุชื่อ) 4XX XX

ตัวอย่าง 1

รายได้ค้างรับ คือ รายได้ที่เกิดขึ้นแล้วโดยกิจการให้บริการหรือประโยชน์ไปแล้วในงวดบัญชีปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้รับเงินและยังไม่ได้บันทึกบัญชี เช่น ดอกเบี้ยค้างรับ ค่านายหน้าค้างรับ ค่าเช่าค้างรับรายการเหล่านี้กิจการจะได้รับในงวดบัญชีถัดไป ดังนั้น ณ วันสิ้นงวดบัญชี จึงถือว่ารายได้ที่เกิดขึ้นนี้เป็นรายได้ของงวดบัญชีปัจจุบัน และในขณะเดียวกันกิจการก็มีสินทรัพย์หมุนเวียนเกิดขึ้นด้วยการบันทึกรายการปรับปรุงจึงบันทึกบัญชีคู่กัน ดังนี้

เดบิต รายได้ค้างรับ (ระบุชื่อ) 1XX

XX

เครดิต รายได้ (ระบุชื่อ) 4XX

XX

ตัวอย่าง 2

เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 25X1 ซึ่งเป็นวันที่กิจการปิดบัญชีพบว่าเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 25X1 กิจการกู้เงินจากธนาคารจำนวน 50,000 บาท อัตราดอกเบี้ยลอยตัวกิจการยังไม่เคยจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยให้ธนาคารอัตราดอกเบี้ย ณ เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 25X1 เท่ากับ 5.25% ต่อปี

ให้ทำ บันทึกรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป

เดบิต ดอกเบี้ยจ่าย $(50,000 \times 5.25\% \times 3/12)$ 511

656.25

เครดิต ดอกเบี้ยค้างจ่าย 205

656.25

รายได้รับล่วงหน้า (Unearned Revenue/Deterred Income)

รายได้รับล่วงหน้า คือ รายได้ที่เกิดจากการได้รับเงินมาล่วงหน้า แต่บริการหรือประโยชน์ที่ให้แก่ลูกค้า หรือผู้จ่ายเงินยังไม่หมดหรือยังไม่ครบ ส่วนใหญ่จะเป็นรายการที่คาบเกี่ยวระหว่างงวดบัญชี ดังนั้น เมื่อถึงวันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะต้องพิจารณารายการรับล่วงหน้า ว่าในงวดบัญชีนี้มีรายได้เกิดขึ้นแล้วเป็นจำนวนเท่าใดและเป็นรายได้ที่ยังไม่เกิดขึ้นหรือรับล่วงหน้าเป็นจำนวนเท่าใด

การบันทึกรายการปรับปรุงจึงบันทึกบัญชีคู่กัน ดังนี้

กรณีบันทึกเป็นรายได้

เดบิต รายได้ (ระบุชื่อ)	4XX	XX	
เครดิต รายได้รับล่วงหน้า (ระบุชื่อ)	2XX		XX

กรณีบันทึกเป็นหนี้สิน

เดบิต รายได้รับล่วงหน้า (ระบุชื่อ)	2XX	XX	
เครดิต รายได้(ระบุชื่อ)	4XX		XX

ตัวอย่างที่ 3

เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 25X1 กิจการร่วมค้าแห่งหนึ่งรับค่าเช่าแผ่นป้ายโฆษณาซึ่งติดตั้งอยู่บนดาดฟ้าของลำ น้ํากงาน ตกลงกันในราคาเดือนละ 3,000 บาท โดยผู้เช่าต้องจ่ายล่วงหน้า 6 เดือน สัญญาเริ่มเดือนพฤศจิกายน 25X1

ให้ทำ บันทึกการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป

- กรณีนบันทึกเป็นรายได้ (รายได้ค่าเช่า)
- กรณีนบันทึกเป็นหนี้สิน (ค่าเช่ารับล่วงหน้า)

← งวดบัญชีปัจจุบัน →		← งวดบัญชีถัดไป →			
พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.
รายได้	รายได้	ค่าเช่า	ค่าเช่า	ค่าเช่า	ค่าเช่า
ค่าเช่า	ค่าเช่า	รับล่วงหน้า	รับล่วงหน้า	รับล่วงหน้า	รับล่วงหน้า
3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000

กรณีบันทึกเป็นรายได้ (รายได้ค่าเช่า)

เดบิต รายได้ค่าเช่า ($18,000 \times 4/6$)	404	12,000	
เครดิต ค่าเช่ารับล่วงหน้า	205		12,000

กรณีบันทึกเป็นหนี้สิน (ค่าเช่ารับล่วงหน้า)

เดบิต ค่าเช่ารับล่วงหน้า ($18,000 \times 2/6$)	205	6,000	
เครดิต รายได้ค่าเช่า	404		6,000

รายได้จ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expenses)

ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า คือ ค่าใช้จ่ายที่กิจการจ่ายล่วงหน้าแต่ได้รับบริการหรือประโยชน์ยังไม่หมดหรือยังไม่ครบ ส่วนใหญ่จะเป็นรายการที่คาบเกี่ยวระหว่างงวดบัญชีตั้งนั้น เมื่อถึงวันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะต้องพิจารณารายการจ่ายล่วงหน้า ว่าในงวดบัญชีนี้มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นแล้วเป็นจำนวนเท่าใดและเป็นค่าใช้จ่ายที่ยังไม่เกิดขึ้นหรือจ่ายล่วงหน้าเป็นจำนวนเท่าใด และต้องบันทึกรายการปรับปรุง

การบันทึกรายการปรับปรุงจึงบันทึกบัญชีคู่กัน ดังนี้

กรณีบันทึกเป็นค่าใช้จ่าย

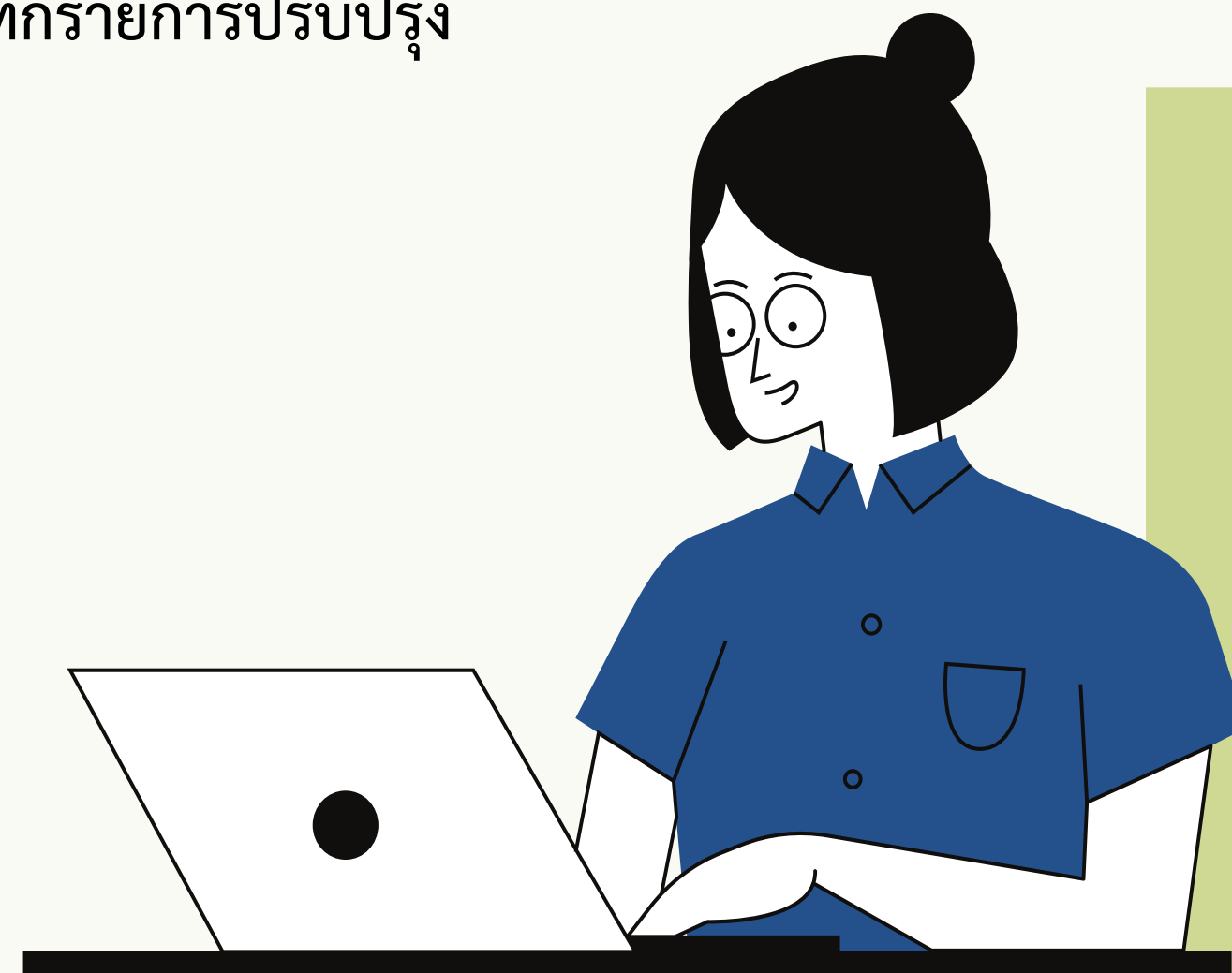
เดบิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (ระบุชื่อ) 1XX XX

เครดิต ค่าใช้จ่าย (ระบุชื่อ) 5XX XX

กรณีบันทึกเป็นสินทรัพย์

เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุชื่อ) 5XX XX

เครดิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (ระบุชื่อ) 1XX XX

วัสดุสิ้นเปลือง (Office Supplies)

วัสดุสิ้นเปลืองเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนชนิดหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นของสิ้นเปลืองใช้แล้วหมดไป และมีมูลค่าต่อหน่วยไม่สูงมาก วัสดุสิ้นเปลืองมีหลายประเภทแล้วแต่ลักษณะการใช้งาน

วัสดุสิ้นเปลืองคงเหลือต้นงวด	<u>XX</u> บาท
<u>บวก</u> ซื้อระหว่างงวด	XX บาท
วัสดุสิ้นเปลืองมีไว้ใช้ทั้งสิ้น	XX บาท
<u>หัก</u> วัสดุสิ้นเปลืองคงเหลือปลายงวด	<u>XX</u> บาท
วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	<u>XX</u> บาท

วัสดุสิ้นเปลืองส่วนที่ใช้หมดไป ถือเป็นค่าใช้จ่ายประจำสำหรับงวดบัญชี ส่วนที่เหลืออยู่ถือเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน ที่จะยกไปงวดบัญชีถัดไป การบันทึกการปรับปรุงจึงบันทึกการคู่กันดังนี้

เดบิต วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	5XX	XX	
เครดิต วัสดุสิ้นเปลือง	1XX		XX

ตัวอย่าง

เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25X1 กิจการร่วมค้าเอกโทตรีการทางพิเศษ มีวัสดุสิ้นเปลืองยกมาราคา 1,500 บาท ระหว่างปี ซื้อเพิ่มเติมอีก 4,000 บาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X1 ซึ่งเป็นวันสิ้นงวดบัญชี ปรากฏว่ามีวัสดุสิ้นเปลืองคงเหลือ 2,100 บาท

ให้ทำ บันทึกการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป

เดบิต วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป $(1,500 + 4,000 - 2,100)$	520	3,400	
เครดิต วัสดุสิ้นเปลือง	106		3,400

ค่าเสื่อมราคา (Depreciation Expenses)

- **ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์** หมายถึง สินทรัพย์ที่มีตัวตนซึ่งเข้าเงื่อนไขทุกข้อต่อไปนี้
 - 1) มีไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการผลิตในการจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการ เพื่อให้เช่า หรือเพื่อใช้ในการบริหารงาน
 - 2) คาดว่าจะใช้ประโยชน์มากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลา
- **ค่าเสื่อมราคา** หมายถึง การปันส่วนจำนวนที่คิดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์อย่างมีระบบตลอด อายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้น
- **อายุการใช้ประโยชน์** หมายถึง กรณีใดกรณีหนึ่งต่อไปนี้
 - 1) ระยะเวลาที่กิจการคาดว่าจะมีสินทรัพย์ไว้ใช้หรือ
 - 2) จำนวนผลผลิตหรือจำนวนหน่วยในลักษณะอื่นที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์
- **จำนวนที่คิดค่าเสื่อมราคา** หมายถึง ราคาทุนของสินทรัพย์หรือมูลค่าอื่นที่ใช้แทนราคาทุน หักด้วยมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์

■ **มูลค่าคงเหลือ** หมายถึง จำนวนเงินโดยประมาณที่กิจการคาดว่าจะได้รับในปัจจุบันจากการ จำหน่ายสินทรัพย์ หลังจากหักต้นทุน ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการจำหน่ายสินทรัพย์นั้น หากสินทรัพย์นั้นมีอายุและสภาพที่คาดว่าจะเป็
ณ วันสิ้นสุดอายุการใช้ประโยชน์

■ **การคิดค่าเสื่อมราคา** กิจการต้องคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนประกอบของรายการ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แต่ละส่วน แยกต่างหากจากกันเมื่อส่วนประกอบแต่ละส่วน นั้นมีต้นทุนที่มีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับต้นทุนทั้งหมดของสินทรัพย์นั้น การคิดค่าเสื่อม ราคาสิ้นสุดเมื่อกิจการตัดรายการสินทรัพย์นั้นหรือจัดประเภทสินทรัพย์นั้นเป็น สินทรัพย์ถือไว้เพื่อขาย

■ **จำนวนที่คิดค่าเสื่อมราคาและระยะเวลาการคิดค่าเสื่อมราคา** กิจการต้องปันส่วน จำนวนที่คิดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์อย่างมีระบบตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของ สินทรัพย์

■ **จำนวนที่คิดค่าเสื่อมราคาและระยะเวลาการคิดค่าเสื่อมราคา** กิจการต้องปันส่วนจำนวนที่คิดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์อย่างมีระบบตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ กิจการสามารถใช้วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาซึ่งมีหลายวิธีปันส่วนจำนวนที่คิดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ อย่างมีระบบตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ วิธีการคิดค่าเสื่อมราคามีหลายวิธี

■ **วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา** กิจการต้องเลือกใช้วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาที่เหมาะสมรูปแบบของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์

การเลือกวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาและการประมาณอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์เป็นเรื่องที่ต้องใช้ดุลยพินิจ

กิจการสามารถใช้วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาซึ่งมีหลายวิธีปันส่วนจำนวนที่คิดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์อย่างมีระบบตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ วิธีการคิดค่าเสื่อมราคามีหลายวิธี เช่น **วิธีเส้นตรงวิธียอดคงเหลือลดลง และวิธีจำนวนผลผลิต**

ในที่นี้จะนำเสนอเพียงวิธีเดียว คือ วิธีเส้นตรง (Straight line method) วิธีนี้เป็นวิธีที่ง่ายและเป็นที่ยอมรับใช้ทั่วไป

การคำนวณค่าเสื่อมราคาต่อปี = ราคาทุนของสินทรัพย์หรือมูลค่าอื่นที่ใช้แทนราคาทุน
หักด้วยมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์หารด้วยอายุการใช้ประโยชน์หรือ

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} = \frac{\text{ราคาทุนของสินทรัพย์-มูลค่าคงเหลือ}}{\text{อายุการใช้ประโยชน์}}$$

การบันทึกรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป จะบันทึกรายการค่าเสื่อมราคาในบัญชีค่าเสื่อมราคา ซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวดบัญชีของกิจการที่ไม่ได้เป็นตัวเงิน แสดงในงบกำไรขาดทุนคู่กับบัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม ถือ เป็นสินทรัพย์ แต่เป็นบัญชีปรับมูลค่าของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์นั้น ๆ จึงแสดงเป็นรายการหักในงบฐานะการเงิน

เดบิต ค่าเสื่อมราคา-(ระบุชื่อ)

5XX

XX

เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม-(ระบุชื่อ)

1XX

XX

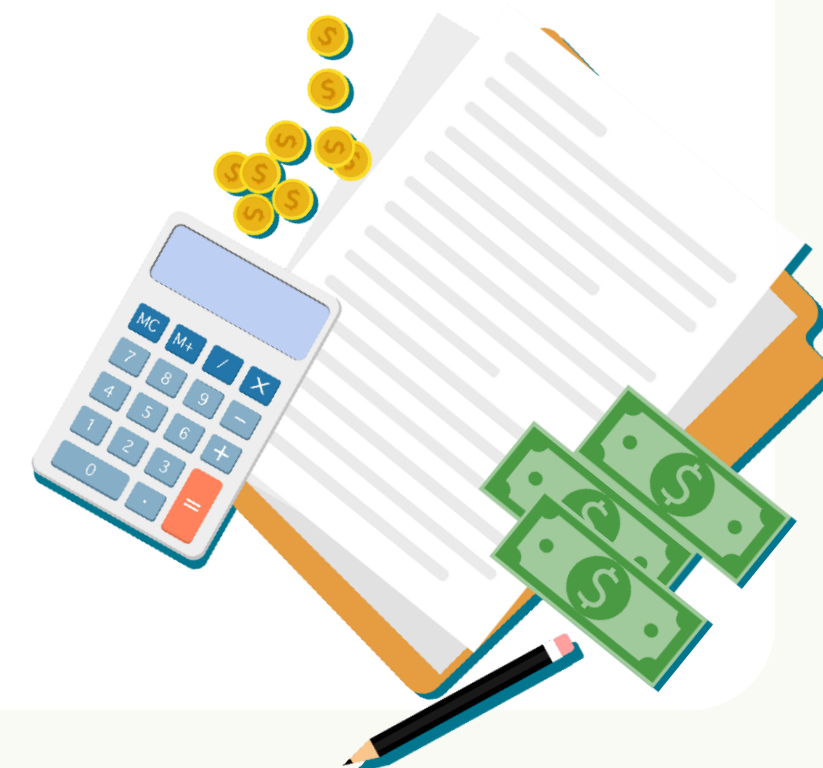
หนี้สงสัยจะสูญและค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
(Doubtful and Allowance for Doubtful Debts)

หนี้สงสัยจะสูญและค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (Doubtful and Allowance for Doubtful Debts)

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่101เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ ของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ให้คำนิยามและข้อพึงปฏิบัติเกี่ยวกับหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญไว้ดังนี้

ลูกหนี้การค้า (Trade Receivable)

ลูกหนี้การค้า (Trade Receivables) หมายถึง ลูกหนี้ที่เกิดจากการดำเนินการค้าตามปกติของ ธุรกิจและจะมีชื่อบัญชีแตกต่างกันได้ตามประเภทของธุรกิจเช่น ธุรกิจธนาคารพาณิชย์หมายถึงบัญชีระหว่าง ธนาคารที่มีดอกเบี้ย เงินให้สินเชื่อ และดอกเบี้ยค้างรับ

ลูกหนี้อื่น (Trade Receivable)

ลูกหนี้อื่น (Other Receivables) หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากการค้า เน้นการค้าตามปกติของธุรกิจ เช่น

- ◆ ลูกหนี้และเงินให้กู้ยืมแก่กรรมการและลูกจ้าง
- ◆ เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือและบริษัทร่วม
- ◆ รายได้อื่นค้างรับ

หนี้สูญ (Bad Debt)

หนี้สูญ (Bad Debt) หมายถึง ลูกหนี้ที่ได้ติดตามทวงถามจนถึงที่สุดแล้ว แต่ไม่ได้รับชำระหนี้และ ได้ตัดจำหน่ายออกจากบัญชี

หนี้สงสัยจะสูญ (Doubtful Accounts)

หนี้สงสัยจะสูญ (Doubtful Accounts) หมายถึง ลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้และถือเป็นค่าใช้จ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

ค่าเผื่อหนี้สูญหรือค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (Allowance for Doubtful Accounts)

- ค่าเผื่อหนี้สูญหรือค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (Allowance for Doubtful Accounts) หมายถึงจำนวนที่กั้นไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้และถือเป็นบัญชีปรับมูลค่า (Valuation Account) ที่ตั้งขึ้นเพื่อแสดงเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบการเงิน เพื่อให้คงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บได้

◆ การบันทึกลูกหนี้ที่เก็บเงินไม่ได้ มีวิธีปฏิบัติ 2 วิธี คือ

1. **วิธีตัดจำหน่ายโดยตรง (Direct Write-Off Method)** วิธีนี้ ไม่บันทึกรายการจนกว่าในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีลูกหนี้สูญจริง จึงบันทึกเป็นผลเสียหายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต หนี้สูญ (เป็นค่าใช้จ่าย)	5XX	XX
เครดิต ลูกหนี้	1XX	XX

2. **วิธีตั้งค่าเผื่อ (Allowance Method)** วิธีนี้ จะประมาณหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้ โดยคำนวณจากยอดขายหรือจากยอดลูกหนี้ แล้วบันทึกจำนวนที่ประมาณขึ้นนั้น รายการนี้ทำในรอบระยะเวลาบัญชีที่บันทึกการขาย โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ (เป็นค่าใช้จ่าย)	5XX	XX
เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (เป็นบัญชีปรับมูลค่าลูกหนี้)	1XX	XX

◆ วิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ ที่นิยมใช้มี 3 วิธี ดังนี้

1. คำนวณเป็นร้อยละของยอดขาย (Percentage of Sales)

1.1 คำนวณเป็นร้อยละของยอดขายรวม

1.2 คำนวณเป็นร้อยละของยอดขายเชื่อ

2. คำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ (Percentage of Outstanding Receivable)

2.1 คำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ โดยถือว่าอัตราส่วนของจำนวนหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ทั้งหมดจะคงที่

2.2 คำนวณโดยจัดกลุ่มลูกหนี้จำแนกตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระ โดยถือว่าลูกหนี้ที่ค้างชำระนานจะมีโอกาสไม่ชำระหนี้มากกว่าลูกหนี้ที่เริ่มเกิดขึ้น

3. คำนวณโดยพิจารณาลูกหนี้แต่ละราย วิธีนี้จะกระทำได้ยากในธุรกิจที่มีลูกหนี้จำนวนมากราย

ตัวอย่าง

ในวันที่ 31 ธันวาคม 25X1 ซึ่งเป็นวันสิ้นงวดบัญชีกิจการมียอดขายเชื่อทั้งสิ้น 88,000 บาท ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญคงเหลือ 2,000 บาท กิจการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ 1% ของยอดขายเชื่อ

ให้ทำ บันทึกการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป (กิจการปิดบัญชีวันที่ 31 ธันวาคม 25X1)

ธ.ค. 31	เดบิต	หนี้สงสัยจะสูญ (88,000 X 1%)	525	880	
		เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	104		880

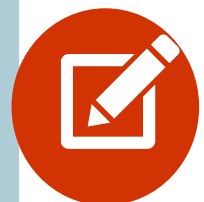

3 การบันทึกรายการปิดบัญชี

- การบันทึกรายการปิดบัญชีสำหรับกิจการร่วมค้า ก็เหมือนกับธุรกิจอื่นๆ แยกตามลักษณะการประกอบธุรกิจ ได้ 2 ลักษณะ

กิจการให้บริการ

ขั้นตอนที่ 1 โอนปิดบัญชีรายได้ค่าบริการและ
รายได้อื่น (ถ้ามี) ไปบัญชีกำไรขาดทุนโดย

เดบิต	รายได้ค่าบริการ	XX	
	รายได้อื่น	XX	
	เครดิต	กำไรขาดทุน	XX

ขั้นตอนที่ 2 โอนปิดบัญชีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ไปบัญชี
กำไรขาดทุนโดย

เดบิต	กำไรขาดทุน	XX	
	เครดิต	ค่าใช้จ่ายรายการที่ 1 (ระบุ)	XX
		ค่าใช้จ่ายรายการที่ 2 (ระบุ)	XX
		ค่าใช้จ่ายรายการที่ 3 (ระบุ)	XX

ขั้นตอนที่ 3 โอนปิดบัญชีกำไรขาดทุน ไปบัญชีส่วนของผู้ร่วมค้าหรือกำไร (ขาดทุน) สะสมยังไม่ได้แบ่ง
กรณีกำไรสุทธิ

เดบิต กำไรขาดทุน(ผลต่างขั้นที่ 1 และ 2) XX

เครดิต ผู้ร่วมค้าคนที่ 1 XX

ผู้ร่วมค้าคนที่ 2 XX

ผู้ร่วมค้าคนที่ 3

หรือ เดบิต กำไรขาดทุน XX

เครดิต กำไรสะสมยังไม่ได้แบ่ง XX

กรณีขาดทุนสุทธิ

เดบิต ผู้ร่วมค้าคนที่ 1 XX

ผู้ร่วมค้าคนที่ 2 XX

ผู้ร่วมค้าคนที่ 3 XX

เครดิต กำไรขาดทุน XX

หรือ เดบิต ขาดทุนสะสมยังไม่ได้แบ่ง XX

เครดิต กำไรขาดทุน XX

กิจการซื้อขายสินค้า

วิธีผ่านต้นทุนขาย วิธีนี้จะโอนปิดบัญชีที่เกี่ยวกับต้นทุนขายที่มียอดคงเหลือทางด้านเดบิต บันทึกรายการค้าคงเหลือ (ปลายงวด) และโอนปิดบัญชีที่มียอดคงเหลือทางด้านเครดิตไปบัญชีต้นทุนขาย จากนั้นจะโอนปิดบัญชีต้นทุนขาย บัญชีที่เกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายที่เหลืออยู่ ไปบัญชีกำไรขาดทุน และ ขั้นตอนสุดท้ายจะโอนปิดบัญชีกำไรขาดทุนไปบัญชีส่วนของผู้ร่วมค้า หรือบัญชีกำไร (ขาดทุน) สะสมยังไม่ได้แบ่ง

วิธีไม่ผ่านต้นทุนขาย วิธีนี้กิจการจะไม่เปิดบัญชีต้นทุนขายเหมือนวิธีแรก แต่จะบันทึกรายการค้าคงเหลือ (ปลายงวด) และโอนปิดบัญชีที่เกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายไปบัญชีกำไรขาดทุนและ ขั้นตอนสุดท้ายจะโอนปิดบัญชีกำไรขาดทุนไปบัญชีส่วนของผู้ร่วมค้าหรือบัญชีกำไร (ขาดทุน) สะสมยังไม่ได้แบ่ง วิธีนี้จะมีขั้นตอนน้อยกว่าวิธีแรก

บทเรียนที่

5

**การจัดทำงบการเงินสำหรับ
กิจการร่วมค้าตามประเภท
กรมพัฒนามาธุรกิจการค้า**

สาระการเรียนรู้

1. กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน
2. รูปแบบงบการเงินสำหรับกิจการร่วมค้า
ตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

1

การกำหนดรายการย่อที่ต้อง มีในงบการเงิน

ในการจัดทำรายงานทางการเงิน หรืองบการเงิน ผู้จัดทำจะต้องคำนึงถึงมาตรฐานการบัญชีของสภาวิชาชีพการบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ฉบับที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ที่ 13/2566 เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่องการนำเสนองบการเงิน มาตรฐานการรายงานทางการเงิน เช่น มาตรฐาน การรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ และต้องมีรายการย่อตามประกาศ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2556

2

รูปแบบงบการเงินสำหรับกิจการร่วมค้า ตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีใน
งบการเงิน กำหนดรูปแบบของงบการเงินของกิจการร่วมค้าเป็นแบบที่ 5
ประกอบด้วย

1. งบฐานะการเงิน
2. งบกำไรขาดทุน ซึ่งมีทั้งหมด 9 รูปแบบ ในที่นี้นำ เสนอ 2 รูปแบบ
 - 2.1. งบกำไรขาดทุน แบบจำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่-แบบชั้นเดียว
 - 2.2. งบกำไรขาดทุน แบบจำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่-แบบหลายชั้น
3. งบการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ร่วมค้า (งบการเงินเฉพาะของกิจการ)
4. หมายเหตุประกอบงบการเงิน

งบการเงิน ของ กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร

1. งบฐานะการเงิน

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม*1	งบการเงินเฉพาะกิจการ*1
25X1	25X0	25X1 25X0

สินทรัพย์

1. สินทรัพย์หมุนเวียน

- 1.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
 - 1.2 เงินลงทุนชั่วคราว
 - 1.3 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น
 - 1.4 มูลค่าของงานส่วนที่เสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกค่า ภาระเงิน - หมุนเวียน
 - 1.5 เงินให้กู้ยืมระยะสั้น
 - 1.6 สินค้าคงเหลือ
 - 1.7 สินทรัพย์ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน*2
 - 1.8 สินทรัพย์ชีวภาพหมุนเวียน แบบ 5 107
 - 1.9 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
 - 1.10 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย - หมุนเวียน
- รวมสินทรัพย์หมุนเวียน

2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

- 2.1 เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน
- 2.2 เงินลงทุนในบริษัทย่อย
- 2.3 เงินลงทุนในการร่วมค้า
- 2.4 เงินลงทุนในบริษัทร่วม
- 2.5 เงินลงทุนระยะยาวอื่น
- 2.6 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้ไม่หมุนเวียนอื่น
- 2.7 เงินให้กู้ยืมระยะยาว
- 2.8 มูลค่าของงานส่วนที่เสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระเงิน-ไม่หมุนเวียน
- 2.9 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
- 2.10 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
- 2.11 ค่าความนิยม
- 2.12 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
- 2.13 สินทรัพย์ชีวภาพไม่หมุนเวียน
- 2.14 สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี
- 2.15 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น
- 2.16 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย - ไม่หมุนเวียน

รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

รวมสินทรัพย์

หนี้สินและส่วนของผู้ร่วมค้า

3. หนี้สินหมุนเวียน

- 3.1 เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน
- 3.2 เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น
- 3.3 เงินรับล่วงหน้าส่วนที่เกินกว่างานส่วนที่เสร็จ-หมุนเวียน
- 3.4 ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี
- 3.5 ส่วนของหนี้สินตามสัญญาเช่าเงินทุนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี 108
- 3.6 เงินกู้ยืมระยะสั้น
- 3.7 ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย
- 3.8 ประมาณการหนี้สินหมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน
- 3.9 ประมาณการหนี้สินระยะสั้นอื่น
- 3.10 หนี้สินหมุนเวียนอื่น

รวมหนี้สินหมุนเวียน

4. หนี้สินไม่หมุนเวียน

4.1 เงินกู้ยืมระยะยาว

4.2 หนี้สินตามสัญญาเช่าเงินทุน

4.3 เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้ไม่หมุนเวียนอื่น

4.4 เงินรับล่วงหน้าส่วนที่เกินกว่างานส่วนที่เสร็จ - ไม่หมุนเวียน

4.5 หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี* 2

4.6 ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน

4.7 ประมาณการหนี้สินระยะยาวอื่น

4.8 หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น

รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน

รวมหนี้สิน

5. ส่วนของผู้ร่วมค้า

- 5.1 เงินลงทุนจากผู้ร่วมค้าแต่ละราย
 - 5.2 ส่วนเกิน (ต่ำกว่า) ทุนอื่น
 - 5.3 กำไร (ขาดทุน) สะสมยังไม่ได้แบ่ง
 - 5.4 ส่วนได้เสีย - ทุนอื่น
 - 5.5 องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ร่วมค้า
- รวมส่วนของบริษัทใหญ่*1
- 5.6 ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม*1
- รวมส่วนของผู้ร่วมค้า
- รวมหนี้สินและส่วนของผู้ร่วมค้า

2. งบกำไรขาดทุน

2.1 งบกำไรขาดทุน แบบจำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ - แบบขั้นเดียว

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม*1	งบการเงินเฉพาะกิจการ*1
25X1	25X0	25X1 25X0
รายได้		
1. รายได้จากการขายหรือการให้บริการ		
2. รายได้อื่น		
รวมรายได้		
ค่าใช้จ่าย		
3. ต้นทุนขายหรือต้นทุนการให้บริการ		
4. ค่าใช้จ่ายในการขาย		
5. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		
6. ค่าใช้จ่ายอื่น		
รวมค่าใช้จ่าย		
7. ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) ของบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ที่ใช้วิธีส่วนได้เสีย		
8. กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้		
9. ต้นทุนทางการเงิน		
10. กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้		
11. ภาษีเงินได้		
12. กำไร(ขาดทุน) สุทธิ		

2.2 งบกำไรขาดทุน แบบจำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ - แบบหลายชั้น

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม*1	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
25X1	25X0	25X1	25X0
1. รายได้จากการขายหรือการให้บริการ			
2. ต้นทุนขายหรือต้นทุนการให้บริการ			
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น			
3. รายได้อื่น			
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่าย			
4. ค่าใช้จ่ายในการขาย			
5. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร			
6. ค่าใช้จ่ายอื่น			
รวมค่าใช้จ่าย			
7. ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) ของบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ที่ใช้วิธีส่วนได้เสีย			
8. กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้			
9. ต้นทุนทางการเงิน			
10. กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้			
11. ภาษีเงินได้			
12. กำไร (ขาดทุน) สุทธิ			

3. งบการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ร่วมค้า (งบการเงินเฉพาะกิจการ^{*1})

หน่วย : บาท

[illegible]

3. งบการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ร่วมค้า (งบการเงินเฉพาะกิจการ)

หน่วย : บาท

[illegible]

คำอธิบายรายการภายใต้องค์ประกอบอื่นของส่วนของเจ้าของ / กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

- ก ผลกำไร (ขาดทุน) จากการปรับมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย
- ข ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่าเงินของหน่วยงานต่างประเทศ
- ค ผลกำไร (ขาดทุน) จากเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด
- ง ผลกำไร (ขาดทุน) จากการตีมูลค่าสินทรัพย์ใหม่
- จ ผลกำไร (ขาดทุน) จากหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยจากการวัดมูลค่าใหม่ของโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้
- ฉ ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นของบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วม ที่ใช้วิธีส่วนได้เสีย
- ช องค์ประกอบอื่นของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

*1 มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (ปรับปรุง 2565) ไม่ได้กำหนดให้กิจการต้องจัดทำงบการเงินรวม หรืองบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย แต่หากกิจการเห็นถึงประโยชน์ของงบการเงินดังกล่าวสามารถเลือกจัดทำได้ และเมื่อกิจการเลือกจัดทำงบการเงินรวม หรืองบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียแล้วต้องนำเสนองบการเงินเฉพาะกิจการด้วย (กรณีที่กิจการมีเพียงเงินลงทุนในการร่วมค้า และหรือเงินลงทุนในบริษัทร่วม และเลือกใช้วิธีส่วนได้เสีย ให้ใช้คำว่า "งบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย" แทนคำว่า "งบการเงินรวม") โดยให้แสดงส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในกรณีที่จัดทำงบการเงินรวมด้วย

*3 ผลกระทบสะสมที่เกิดขึ้นจากการปรับงบการเงินย้อนหลัง

*4 กรณีที่ไม่สามารถปรับข้อมูลย้อนหลังได้ตามรายการที่ 2 หรือ 3

4. หมายเหตุประกอบงบการเงิน

4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

ข้อมูลทั่วไป เช่น ชื่อของกิจการ เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร วันที่เริ่มต้นประกอบกิจการ ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ สำนักงานสาขา (ถ้ามี) ลักษณะการประกอบกิจการ เป็นต้น ทั้งนี้ หากข้อมูลดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงหลังจากวันสิ้นรอบปีบัญชี ให้ระบุถึงข้อเท็จจริงใหม่ที่เกิดขึ้นภายหลัง รอบระยะเวลาการรายงานด้วย เช่น ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงชื่อกิจการ ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ สำนักงานสาขาที่เพิ่มหรือลด

4.2 เกณฑ์ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน

4.2.1 ให้ระบุข้อความว่า งบการเงินฉบับนี้จัดทำขึ้นตาม “มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs)” ทั้งนี้ หากกิจการเลือกใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (TFRSs) ซึ่งอ้างอิงจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRSs) ตามที่ TFRS for NPAEs กำหนดให้เลือกใช้ได้ให้ระบุให้ชัดเจนด้วย

4.2.2 เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินรวมหรืองบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย (กรณี que เลือกจัดทำงบการเงินของกลุ่มกิจการ ซึ่งกิจการต้องนำเสนอเฉพาะกิจการ และต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินของกลุ่มกิจการ) ให้ระบุว่างบการเงินรวม หรืองบการเงินที่แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียนั้น ได้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของกิจการ และบริษัทย่อย หรือส่วนได้เสียในการร่วมค้า หรือบริษัทร่วม ซึ่งกิจการได้ถือหุ้น หรือมีสัดส่วนเงินลงทุนเท่าใด และใช้นโยบายการบัญชีของกลุ่มกิจการเดียวกันหรือไม่

4.3 สรุปนโยบายการบัญชี

ให้เปิดเผยสรุปนโยบายการบัญชีในแต่ละหัวข้อตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เลือกใช้ ดังนี้

4.3.1 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.3.2 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

ให้ระบุถึงลักษณะของการเปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติทางการบัญชีจากวิธีหนึ่งเป็นอีกวิธีหนึ่ง ภายใต้มาตรฐานฯ และผลกระทบต่อรายการในแต่ละ บรรทัดในงบการเงิน รวมถึงเหตุที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง

บทเรียนที่

6

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ การฝากขาย

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของการฝากขายสินค้า
2. ข้อแตกต่างระหว่างการขายสินค้ากับการฝากขายสินค้า
3. สัญญาในการฝากขายสินค้า
4. ประโยชน์ของการฝากขายสินค้า
5. สิทธิและหน้าที่ของผู้ฝากขายและผู้รับฝากขาย

1

ความหมายของ การฝากขายสินค้า

การฝากขายสินค้าหรือเรียกสั้นๆ ว่าการฝากขาย (Consignments) หมายถึง การที่บุคคลที่เป็นเจ้าของสินค้าซึ่งเรียกว่า ผู้ฝากขาย (Consignor) ส่งสินค้าของตนไปให้บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้รับฝากขาย (Consignee) เป็นผู้ขายสินค้าให้โดยที่กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังคงเป็นของผู้ฝากขายจนกว่า ผู้รับฝากขายจะขายสินค้านั้นได้กรรมสิทธิ์จึงจะโอนเป็นของผู้ซื้อในการขายสินค้าฝากขาย ผู้รับฝากขายจะได้รับค่านายหน้าเป็นผลตอบแทน โดยปกติจะคำนวณเป็นอัตราร้อยละของค่าขายสินค้าฝากขาย

2

ข้อแตกต่างระหว่างการขายสินค้า กับการ ฝากขายสินค้า

- 1 **กรรมสิทธิ์ในสินค้า** การขายสินค้า กรรมสิทธิ์ในสินค้าจะโอนจากผู้ขายไปยังผู้ซื้อทันที ส่วนการฝากขาย กรรมสิทธิ์ใน สินค้ายังเป็นของผู้ฝากขาย มิได้โอนเป็นของผู้รับฝากขายจนกว่าผู้รับฝากขาย จะขายสินค้าได้จริงจึงจะโอนเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ในสินค้าเป็นของผู้ซื้อ
- 2 **รายได้หรือกำไรจากการฝากขาย** การฝากขายไม่ใช่การขาย ดังนั้นจึงไม่มีรายได้หรือกำไรเกิดขึ้นจากการฝากขายและยังไม่ต้องบันทึกการบัญชีจนกว่าผู้รับฝากขายจะขายสินค้าที่รับฝากขายนั้นได้ จึงจะบันทึกการบัญชี
- 3 **ลูกหนี้** กิจการเมื่อขายสินค้าเป็นเงินเชื่อจะบันทึกการบัญชีลูกหนี้ แต่ผู้รับฝากขายไม่ใช่ลูกหนี้ ถือเป็นตัวแทน

4

สินค้าที่ส่งไปฝากขาย การฝากขายสินค้ากรรมสิทธิ์สินค้ายังคงเป็นของผู้ฝากขายที่ส่งสินค้าไปฝากขาย ในวันสิ้นงวดบัญชีหากมีสินค้าที่ส่งไปฝากขายคงเหลือ ผู้ฝากขายจะต้องบันทึกสินค้าคงเหลือดังกล่าวรวมเป็นสินค้าคงเหลือของผู้ฝากขาย โดยไม่ถือเป็นสินค้าคงเหลือของผู้รับฝากขาย

5

การคืนสินค้า การขายสินค้า จะมีการรับคืนสินค้าเมื่อสินค้าที่ขายไปชำรุดหรือเสียหายหรือไม่ตรงตามตัวอย่างที่ซื้อ แต่ในการรับฝากขายสินค้า ผู้รับฝากขายมีสิทธิ์ที่จะขอคืนสินค้าได้ทุกเมื่อ ถ้าไม่ประสงค์จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการขายต่อไป

6

การดูแลสินค้า ผู้รับฝากขายต้องดูแลรักษาสินค้าที่รับฝากขายให้ปลอดภัยและจะมีการบันทึกความจำเป็นสำหรับสินค้าที่รับฝากขาย (Memorandum)

7

การรับชำระค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ผู้ฝากขายส่งสินค้าไปให้ผู้รับฝากขายจนถึงวันที่ขายสินค้านั้นได้ ผู้ฝากขายจะต้องรับผิดชอบ ผู้รับฝากขายมีสิทธิ์คิดค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปเกี่ยวกับที่รับ ฝากขายคืนจากผู้ฝากขาย

8

การชำระหนี้ ถ้าผู้รับฝากขายตกเป็นบุคคลล้มละลายและไม่สามารถชำระหนี้ได้ ผู้ฝากขายสามารถเรียกสินค้าที่ฝากขายคืนมาโดยไม่ต้องคอยรับส่วนแบ่งชำระหนี้เหมือนกับเจ้าหนี้ รายอื่น ๆ

สัญญาในการฝากขายสินค้า

การดำเนินการฝากขายควรมีการทำสัญญาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง ตรงกันทั้งผู้ฝากขายและผู้รับฝากขาย และเพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งในภายหลัง ข้อความที่ควรแสดงในสัญญาฝากขายควรมีดังต่อไปนี้

1. ระยะเวลาที่ยอมให้ผู้รับฝากขายขายสินค้าเป็นเงินเชื่อได้
2. การกำหนดอัตราผลตอบแทนที่ผู้รับฝากขายจะได้รับเมื่อขายสินค้าได้
3. ราคาและเงื่อนไขในการขาย
4. รายงานการขายที่ผู้รับฝากขายต้องทำส่งให้ผู้ฝากขายได้ทราบข้อมูลการดำเนินงานต่าง ๆ ในการรับฝากขาย
5. รายการและจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้รับฝากขายซึ่งผู้ฝากขายจะชดใช้ให้
6. การเก็บรักษาและการแยกสินค้าที่ฝากขาย และเงินค่าขายสินค้าฝากขายจากสินทรัพย์ของผู้รับฝากขาย
7. ค่าตอบแทน ค่านายหน้า หรือกำไรที่ผู้รับฝากขายจะได้รับ

ประโยชน์ของการฝากขายสินค้า

1 ประโยชน์ของการฝากขายสินค้าด้านผู้ฝากขาย

1.1 เป็นการลดความเสี่ยงเกี่ยวกับการขายเชื่อและการเรียกเก็บเงินไม่ได้ ถ้าเปรียบเทียบระหว่างการขายเชื่อกับการฝากขาย การขายเชื่อมีความเสี่ยงในการเก็บเงินลูกหนี้ไม่ได้แต่การฝากขาย กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังเป็นของผู้ฝากขาย ผู้รับฝากขายทำหน้าที่เป็นตัวแทนขายเท่านั้น ไม่ใช่ลูกหนี้

1.2 เป็นการขยายตลาดสินค้าให้กว้างขึ้นโดยไม่ต้องลงทุนตั้งสถานที่จำหน่ายสินค้า

1.3 ผู้ฝากขายได้ตัวแทนจำหน่ายสินค้าซึ่งอาจจะมีความชำนาญในการขายสินค้าประเภทนั้น ๆ โดยเฉพาะได้ดีกว่าตนเอง

1.4 เป็นการขยายตลาดสินค้าซึ่งเป็นช่องทางการจำหน่ายสินค้าอีกวิธีหนึ่งสำหรับสินค้า ชนิดใหม่ สินค้าที่มีราคาขึ้นลงอย่างรวดเร็วและสินค้าต้นทุนสูง

2

ประโยชน์ของการฝากขายสินค้าด้านผู้รับฝากขาย

2.1 เป็นการลดความเสี่ยงจากการขาดทุน ที่เกิดขึ้นจากการจำหน่ายสินค้า เนื่องจากผู้รับฝากขายทำหน้าที่เป็นเพียงตัวแทนจำหน่ายไม่ใช่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในสินค้า

2.2 เป็นการลดความเสี่ยงสำหรับเงินลงทุนที่ลงทุนไปสำหรับสินค้าที่ยังขายไม่ได้เนื่องจาก ผู้รับฝากขายไม่ต้องลงทุนซื้อสินค้ามาขาย

2.3 เป็นการลดความเสี่ยงเนื่องจากการเก็บสินค้าไว้นานจะทำให้เงินทุนจม หรืออาจทำให้สินค้าเสื่อมคุณภาพ

5

สิทธิและหน้าที่ของผู้ฝากขาย และ ผู้รับฝากขาย

สิทธิและหน้าที่ของผู้ฝากขาย

สิทธิของผู้ฝากขาย

1. มีกรรมสิทธิ์ในสินค้าฝากขายที่ยังจำหน่ายไม่ได้
2. มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้ผู้รับฝากขายจัดทำรายงานการขายสินค้าฝากขายแสดงให้ทราบ
3. มีสิทธิเรียกร้องให้ผู้รับฝากขายทลั้มละลายหรือเลิกกิจการต้องทำการชำระบัญชี ผู้ฝากขายมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้รับฝากขายส่งคืนสินค้าและเงินที่คงค้างมาให้โดยไม่ต้องรอให้ชำระหนี้บุคคลภายนอกก่อน

หน้าที่ของผู้ฝากขาย

1. ผู้ฝากขายมหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญาที่ทำไว้กับผู้รับฝากขาย
2. ในกรณีผู้ฝากขายไม่ได้ทำสัญญาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยตัวแทน

สิทธิและหน้าที่ของผู้รับฝากขาย

สิทธิของผู้รับฝากขาย

1. ผู้รับฝากขายมีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับสินค้าฝากขายที่ได้จ่ายไป เช่น ค่าเบี้ยประกันภัย ค่าภาษี ค่าเก็บรักษาสินค้า ค่าขนส่ง ค่าซ่อมแซม และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นต้น
2. ผู้รับฝากขายมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนจากการรับฝากขายโดยผู้รับฝากขายจะได้รับผลตอบแทน เป็นค่านายหน้าซึ่งคิดเป็นอัตราร้อยละของราคาขายสินค้าหรือตามจำนวนที่ได้ตกลงกันไว้กับผู้ขาย
3. ผู้รับฝากขายมีสิทธิที่จะพิจารณาให้สินเชื่อสำหรับการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ถ้ามีหนี้สูญเกิดขึ้น ผู้ฝากขายจะต้องรับภาระหนี้สูญนั้น
4. ผู้รับฝากขายมีสิทธิที่จะให้คำรับรองคุณภาพของสินค้าตามปกติ ซึ่งผู้ฝากขายจะต้องผูกพัน ในคำรับรองนั้นด้วย
5. ผู้รับฝากขายมีสิทธิในการค้าประกันสินค้าที่จำหน่ายในฐานะผู้จำหน่ายสินค้า ในฐานะตัวแทนการค้าสินค้า

หน้าที่ของผู้รับฝากขาย

1. ผู้รับฝากขายมีหน้าที่ ดูแลรักษาสินค้าด้วยความระมัดระวัง
2. ผู้รับฝากขายมีหน้าที่เก็บรักษาสินค้าที่รับฝากขายแยกต่างหากจากสินทรัพย์ของตนเองเพื่อให้ทราบ ว่าสินทรัพย์ใดเป็นของผู้ฝากขาย
3. ผู้รับฝากขายมีหน้าที่ขายสินค้าตามราคาและเงื่อนไขที่ผู้ฝากขายเป็นผู้กำหนด
4. ผู้รับฝากขายมีหน้าที่จัดทำรายงานการขายเพื่อแสดงให้ผู้ฝากขายได้ทราบเกี่ยวกับรายการต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ฝากขายเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งหรือเมื่อขายสินค้าได้
5. ผู้รับฝากขายมีหน้าที่ส่งเงินค่าขายให้ผู้ฝากขายหลังจากหักค่าใช้จ่ายต่างๆ และค่านายหน้าแล้ว
6. ผู้รับฝากขายมีหน้าที่ติดตามเก็บเงินจากการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ

บทเรียนที่

7

การบันทึกบัญชี ด้านผู้ฝากขาย

สาระการเรียนรู้

1. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขาย
2. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขายแยกไว้ต่างหาก จากการขายสินค้าปกติของกิจการ - วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด
3. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขายแยกไว้ต่างหาก จากการขายสินค้าปกติของกิจการ - วิธีบัญชีสินค้า คงเหลือแบบต่อเนื่อง
4. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขายรวมกับ การขายสินค้าปกติของกิจการ-วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด
5. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขายรวมกับ
การขายสินค้าปกติของกิจการ -วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง

1

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้า

ฝากขาย

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการฝากขายในสมุดบัญชีของผู้ฝากขายขึ้นอยู่กับความถี่ของการที่จะแสดงรายการขายสินค้าฝากขาย ต.น.ทุนสินค้าฝากขายและค่าใช้จ่ายของสินค้าฝากขาย วิธีการบันทึกรายการบัญชีฝากขาย มี 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 บันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขายแยกไว้ต่างหากจากการขายสินค้าปกติของกิจการ

วิธีที่ 2 บันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขายแยกไว้ต่างหากจากการขายสินค้าปกติของกิจการ

การบันทึกรายการบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขายด้านผู้ฝากขายทั้ง 2 วิธี สามารถบันทึกตามระบบบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด (Periodic Inventory System) หรือตามระบบบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง (Perpetual Inventory System) ก็ได้

2 การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขายแยกไว้ต่างหากจากการขายสินค้าปกติของกิจการ

- วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด

1

เดบิต ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย xx

เครดิต สินค^าส^งไปฝากขาย

เมื่อจ□ายค□^{xx}าไซ□จ□ายในการฝากขาย จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย xx

เครดิต เงินสด หรือค[ั]าใช้[ั]จ[ั]าย

XX

3

เมื่อได้รับรายงานขาย จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	เงินสด	xx	
	เครดิต ขายโดยการฝากขาย		xx

หรือ

เดบิต	เงินสด	xx	
	ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย	xx	
	เครดิต ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย		xx

4

บันทึกต้นทุนสินค้าฝากขาย จะเป็นดังนี้

เดบิต	ต้นทุนสินค้าฝากขาย	xx	
	ค่าใช้จ่ายในการฝากขาย	xx	
	เครดิต ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย		xx

5 บันทึกริอนปิดบัญชีสินค้ำส่งไปฝากขายเข้าบัญชีกำไรขาดทุน

เดบิต	สินค้ำส่งไปฝากขาย	xx	
	เครดิต	กำไรขาดทุน	xx

6 บันทึกริกำไรขาดทุนจากการฝากขาย จะเป็นดังนี้

กรณีกำไรจากการฝากขาย

เดบิต	ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย	xx	
	เครดิต	กำไรขาดทุนจากการฝากขาย	xx

กรณีขาดทุนจากการฝากขาย

เดบิต	ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย	xx	
	เครดิต	กำไรขาดทุนจากการฝากขาย	xx

3

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขายแยกไว้ ต่างหากจากการขายสินค้าปกติของกิจการ - วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง

1 เมื่อส่งสินค้าไปให้ผู้รับฝากขาย จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย	xx
	เครดิต สินค้าคงเหลือ (ราคาทุน)	xx

2 เมื่อจ่ายค่าใช้จ่ายในการฝากขาย จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย	xx
	เครดิต เงินสด	xx

3

เมื่อได้รับรายงานขาย จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต เงินสด	xx	
เครดิต ขายโดยการฝากขาย		xx

หรือ

เดบิต เงินสด	xx	
ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย	xx	
เครดิต ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย		xx

4

บันทึกต้นทุนสินค้าฝากขาย จะเป็นดังนี้

เดบิต ต้นทุนสินค้าฝากขาย	xx	
ค่าใช้จ่ายในการฝากขาย	xx	
เครดิต ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย		xx

5 บันทึกกำไรขาดทุนจากการฝากขาย จะเป็นดังนี้

กรณีกำไรจากการฝากขาย

เดบิต ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย	xx	
เครดิต กำไรขาดทุนจากการฝากขาย		xx

กรณีขาดทุนจากการฝากขาย

เดบิต กำไรขาดทุนจากการฝากขาย	xx	
เครดิต ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย		xx

4

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขาย รวมกับ การขายสินค้าปกติของกิจการ - วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด

1

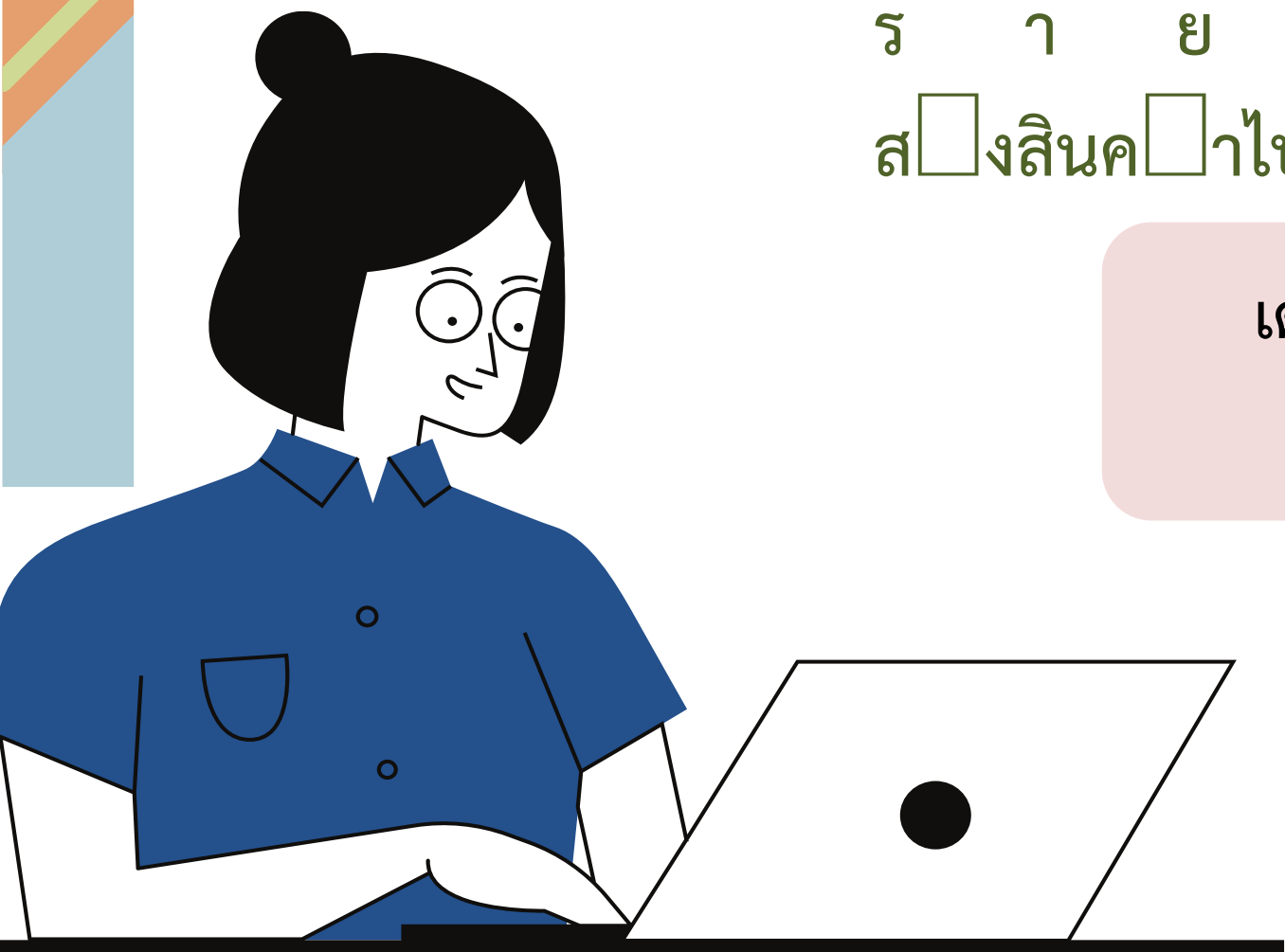
เมื่อส่งสินค้าไปให้ผู้รับฝากขาย ผู้ฝากขายอาจทำเพียงการจดบันทึก
ความจํารายการส่งสินค้าไปฝากขาย โดยไม่ตัดโอนบันทึกบัญชีหรือบันทึก
รายการบัญชีระหว่างส่ง
ส่งสินค้าไปฝากขายดังต่อไปนี้ก็ได้

เดบิต ฝากขาย - ผู้รับฝากขาย

xx

เครดิต สินค้าส่งไปฝากขาย

xx

2 เมื่อจ่ายค่าใช้จ่ายในการฝากขาย ผู้ฝากขายจะบันทึกบัญชีเหมือนกับค่าใช้จ่ายโดยปกติของ กิจการดังนี้

เดบิต	ค่าใช้จ่าย	xx	
	เครดิต เงินสด		xx

3 เมื่อได้รับรายงานการขายและเงินจากผู้รับฝากขาย จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	เงินสด	xx	
	ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ	xx	
	ค่านายหน้า	xx	
	เครดิต ขายสินค้า		xx

หรือ

เดบิต	เงินสด (ยอดสุทธิ)	xx	
	เครดิต ขายสินค้า (ยอดสุทธิ)		xx

5

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขาย รวมกับการขายสินค้าปกติของกิจการ - วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง

1

เมื่อส่งสินค้าไปให้ผู้รับฝากขาย จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย	xx	
	เครดิต สินค้าคงเหลือ (ราคาทุน)		xx

2.

เมื่อจ่ายค่าใช้จ่ายในการฝากขาย ผู้ฝากขายจะบันทึกบัญชีเหมือนกับค่าใช้จ่ายโดยปกติของ กิจการ ดังนี้

เดบิต	ค่าใช้จ่าย	xx	
	เครดิต เงินสด		xx

3

เมื่อใดที่รับรายงานการขายและเงินจากผู้รับฝากขาย จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	เงินสด	xx	
	ค่าใช้จายต่าง ๆ	xx	
	ค่านายหน้า	xx	
	เครดิต ขายสินค้า		xx

หรือ

เดบิต	เงินสด (ยอดสุทธิ)	xx	
	เครดิต ขายสินค้า (ยอดสุทธิ)		xx

4

บันทึกต้นทุนขายจะเปิดดังนี้

เดบิต	ต้นทุนขาย	xx	
	เครดิต ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย		xx

บทเรียนที่

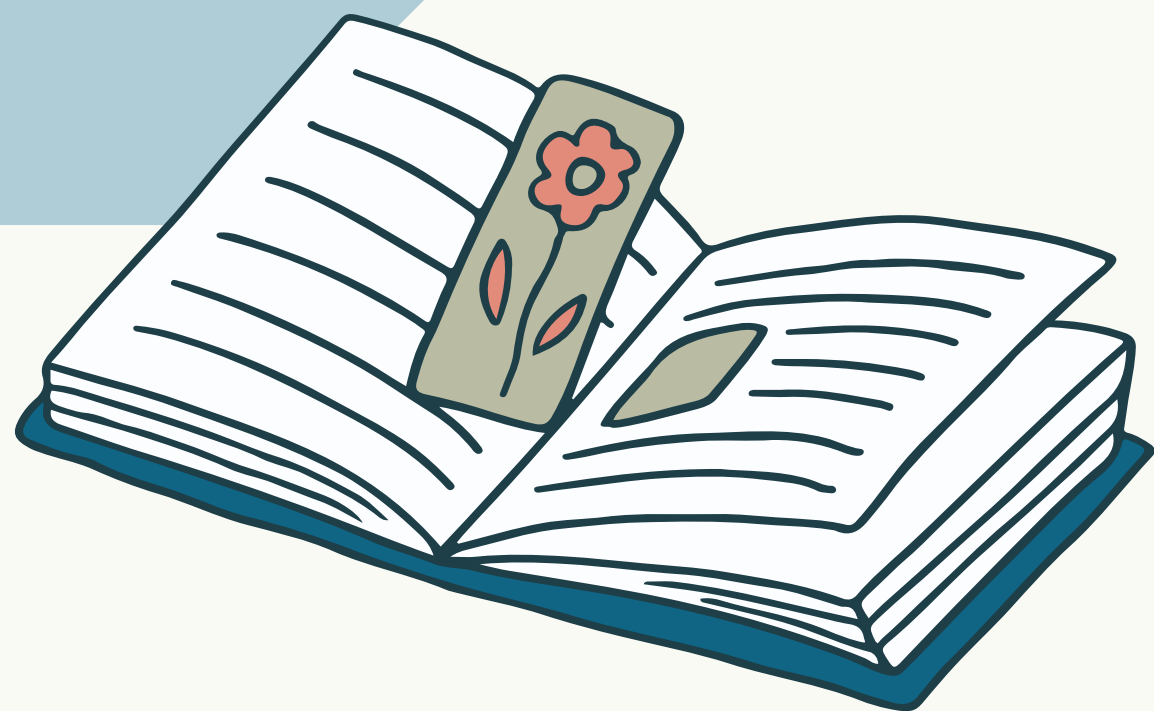
8

การบันทึกบัญชี ด้านผู้รับฝากขาย

สาระการเรียนรู้

1. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้ารับฝากขายแยกไว้ ต่างหากจากการขายสินค้าปกติของกิจการ
2. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้ารับฝากขายรวมกับการขายสินค้าปกติของกิจการ

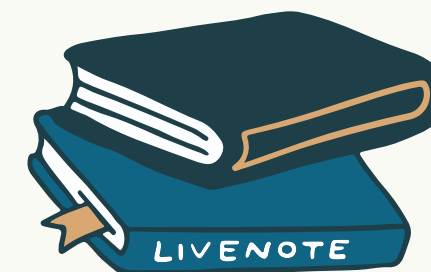

1

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้ารับฝากขายแยกไว

ต่างหากจากการขายสินค้าปกติของกิจการ

เมื่อผู้รับฝากขายได้รับสินค้าจากผู้ฝากขายจะบันทึกความจำ เกี่ยวกับสินค้าที่ฝากขาย ระหว่างการรับฝากขายสินค้าผู้รับฝากขายจะรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับสินค้าที่ได้รับฝากขายไว้และเปิดบัญชี รับฝากขายขึ้น เพื่อบันทึกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝากขายที่ผู้รับฝากขายจ่ายแทนผู้ฝากขายไปก่อน บันทึกการขายสินค้า บันทึกการคิดค่านายหน้าจากการฝากขายที่ผู้รับฝากขายคิดจากผู้ฝากขาย และถ้ามี เงินเหลือจากการขายสินค้าผู้รับฝากขายจะต้องส่งคืนผู้ฝากขาย

1

เมื่อผู้รับฝากขายรับสินค้าฝากขาย

ไม่บันทึกบัญชีเพียงแต่จดบันทึกการรับฝากขายไว้เท่านั้น

2

เมื่อผู้รับฝากขายจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝากขาย จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต รับฝากขาย-ผู้ฝากขาย	xx	
เครดิต เงินสดหรือบัญชีค่าใช้จ่าย		xx

3

เมื่อผู้รับฝากขายจ่ายค่าใช้จ่ายแทนผู้ฝากขายไปก่อน จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต รับฝากขาย-ผู้ฝากขาย	xx	
เครดิต เงินสด		xx

4

เมื่อผู้รับฝากขายขายสินค้าที่รับฝากขาย จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต เงินสดหรือลูกหนี้	xx	
เครดิต รับฝากขาย-ผู้ฝากขาย		xx

5

เมื่อผู้รับฝากขายคิดค่านายหน้าสำหรับสินค้าที่ขายได้จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต รับฝากขาย-ผู้ฝากขาย	xx	
เครดิต รายได้ค่านายหน้า		xx

6

เมื่อผู้รับฝากขายส่งเงินค่าขายสินค้าหลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่านายหน้าแล้ว จะบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต รับฝากขาย-ผู้ฝากขาย	xx	
เครดิต รายได้ค่านายหน้า		xx

2

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้ารับฝากขาย รวมกับ การขายสินค้าปกติของกิจการ

1

เมื่อผู้รับฝากขายรับสินค้าฝากขาย

ไม่บันทึกบัญชีเพียงแต่จดบันทึกการรับฝากขายไว้นั่น

2

เมื่อผู้รับฝากขายจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝากขาย จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต รับฝากขาย-ผู้ฝากขาย

xx

เครดิต เงินสด

xx

3 เมื่อผู้รับฝากขายจ่ายค่าใช้จ่ายแทนผู้ฝากขายไปก่อน จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต รับฝากขาย-ผู้ฝากขาย	xx	
เครดิต เงินสด		xx

4 เมื่อผู้รับฝากขายขายสินค้าที่รับฝากขาย จะบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต เงินสด	xx	
เครดิต รับฝากขาย-ผู้ฝากขาย (สุทธิ)		xx

5 เมื่อผู้รับฝากขายคิดค่านายหน้าสำหรับสินค้าที่ขายได้

ไม่บันทึกบัญชี เพราะรวมอยู่ในกำไรแล้ว

6 เมื่อผู้รับฝากขายส่งเงินค่าขายสินค้าหลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่านายหน้าแล้ว จะบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต รับฝากขาย-ผู้ฝากขาย	xx	
เครดิต เงินสด		xx

บทเรียนที่

9

เงินทดรองและหนี้สินระหว่าง ผู้ฝากขายกับผู้รับฝากขาย

สาระการเรียนรู้

1. การขายสินค้าฝากขายได้บางส่วน
2. สินค้าคงเหลือของผู้ฝากขาย
3. สินค้าฝากขายรับคืน
4. เงินทดรอง
5. หนี้สินระหว่างผู้ฝากขายและผู้รับฝากขาย

1

การขายสินค้าฝากขายได้บางส่วน

ในกรณีที่ผู้รับฝากขายขายสินค้ารับฝากขายได้เพียงบางส่วน ผู้รับฝากขายสามารถนำค่าใช้สอยในการรับฝากขายซึ่งผู้รับฝากขายได้จ่ายไปก่อนจำนวนทั้งหมด หักออกจากเงินงวดแรกที่ได้รับจากการขายสินค้า ส่วนผู้ฝากขายจะต้องเฉลี่ยค่าใช้จ่ายบางส่วนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีที่ขายสินค้าและอีกส่วนหนึ่งให้ ปันส่วนให้กับสินค้าคงเหลือที่ยังขายไม่ได้ถือเป็นต้นทุนสินค้าคงเหลือในมือผู้รับฝากขาย แสดงเป็นสินทรัพย์ ในงบฐานะการเงิน การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการขายสินค้าฝากขายได้เพียงบางส่วนในสมุดบัญชีของผู้ฝากขาย สามารถทำได้ 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 บันทึกบัญชีการฝากขายแยกจากการขายสินค้าปกติของกิจการ

กรณีที่ 2 บันทึกบัญชีการฝากขายรวมกับการขายสินค้าปกติของกิจการ

กรณีที่ 1 บันทึกบัญชีการฝากขายแยกจากการขายสินค้าปกติของกิจการ (ด้านผู้ฝากขาย)

ตัวอย่างที่ 1

วันที่ 5 ธันวาคม 25X1 บริษัท อัญชลี จำกัด ส่งเครื่องทำน้ำอุ่นไปฝากขายร้านมารวย จำนวน 10 เครื่อง ราคาทุนเครื่องละ 3,000 บาท และตั้งราคาขายไว้เครื่องละ 6,000 บาท บริษัท อัญชลี จำกัด จ่ายค่าบรรจุหีบห่อ 1,500 บาท ต่อมาวันที่ 19 ธันวาคม 25X1 บริษัท อัญชลี จำกัด ได้รับรายงานการขาย จากร้านมารวยว่า ขายเครื่องทำน้ำอุ่นได้ 7 เครื่อง คิดค่านายหน้า 20% ของยอดขาย ร้านมารวยจ่าย ค่าขนส่ง 500 บาท

รายงานการขาย

ขายสินค้า (6,000 × 7)		42,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย :		
ค่าขนส่งสินค้า	500	
ค่านายหน้า (20% ของ 42,000)	<u>8,400</u>	<u>8,900 บาท</u>
เงินสดที่ส่งมาด้วย		<u>33,100 บาท</u>

บริษัท อัญชลี จำกัด ผู้ฝากขายจะบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 15

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	5	เงินสด		33,100	-		
		ฝากขาย-ร้านมารวย (ค่าขนส่ง)		500	-		
		ค่านายหน้า-ร้านมารวย		8,400	-		
		ฝากขาย-ร้านมารวย (6,000 x 7)				42,000	-
		บันทึกการขายโดยการฝากขายจากรายงานขาย					
		ต้นทุนสินค้าฝากขาย (3,000 x 7)		21,000	-		
		ค่าใช้จ่ายในการฝากขาย		1,400	-		
		ฝากขาย-ร้านมารวย				22,400	-
		บันทึกต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการฝากขาย					

การคำนวณการปันส่วนค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่าย :

ค่าขนส่ง-ผู้รับฝากขาย (ร้านมารวย) 500 บาท

ค่าบรรจุหีบห่อ-ผู้ฝากขาย (บริษัทอัญชลี จำกัด) 1,500 บาท

รวม 2,000 บาท

เครื่องทำน้ำอุ่นที่ขายได้ 7 เครื่อง ได้รับปันส่วน $= 2,000 \times 7/10 = 1,400$ บาท

เครื่องทำน้ำอุ่นที่เหลือ 3 เครื่อง ได้รับปันส่วน $= 2,000 \times 3/10 = 600$ บาท

รายการข้างต้นจะใช้ได้ทั้งกรณีที่ผู้ฝากขายใช้วิธีการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวดและวิธีการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง

บัญชีฝากขาย-ร้านมารวย

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ธ.ค.	5	เครื่องทำน้ำอุ่น (10 เครื่อง @ 3,000 บาท)	.	30,000	-	ธ.ค.	19	ค่านายหน้า		8,400	-
		ค่าบรรจุหีบห่อ-ผู้ฝากขาย		1,500	-			ต้นทุนขาย (21,000 + 1,400)		22,400	-
	19	ค่าขนส่ง-ผู้รับฝากขาย		500	-						

กรณีที่ 2 บันทึกบัญชีการฝากขายรวมกับการขายสินค้าปกติของกิจการ (ด้านผู้ฝากขาย)

ว.ด.ป.	รายการ	วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด	วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง
25XX ธ.ค. 15	เมื่อส่งสินค้า ไปฝากขาย	ฝากขาย-ร้านมารวย 30,000 สินค้าส่งไปฝากขาย 30,000	ฝากขาย-ร้านมารวย 30,000 สินค้าคงเหลือ $(3,000 \times 10)$ 30,000
	เมื่อจ่ายค่าบรรจุ หีบห่อ	ไม่ต้องบันทึกรายการ	ไม่ต้องบันทึกบัญชีเพราะบันทึกรวมกับ ค่าใช้จ่ายอื่นแล้ว
ธ.ค. 19	บันทึกรายงาน การฝากขาย	เงินสด 33,100 ค่าขนส่ง 500 ค่านายหน้า 8,400 ขายสินค้า 42,000	เงินสด 33,100 ค่าขนส่ง 500 ค่านายหน้า 8,400 ขายสินค้า $(6,000 \times 7)$ 42,000
	บันทึกต้นทุนขาย	ไม่ต้องบันทึกรายการ	ต้นทุนขาย 21,000 รับฝากขาย-ร้านมารวย 21,000
	กลับรายการความ จำสำหรับสินค้าส่ง ไปฝากขาย	สินค้าส่งไปฝากขาย 21,000 ฝากขาย-ร้านมารวย 21,000	ไม่ต้องบันทึกรายการ
31	รายการปรับปรุง เมื่อปิดบัญชี (ค่าใช้จ่ายของ เครื่องทำน้ำอุ่น จำนวน 3 เครื่อง)	ค่าใช้จ่ายในการฝากขายล่วงหน้า 600 ค่าขนส่ง 150 ค่าบรรจุหีบห่อ 450	ค่าใช้จ่ายในการฝากขายล่วงหน้า 600 ค่าขนส่ง 150 ค่าบรรจุหีบห่อ 450 (ค่าขนส่ง : ค่าบรรจุหีบห่อ = 1 : 3)

2

สินค้าคงเหลือของผู้ฝากขาย

กิจการที่ส่งสินค้าไปฝากขาย เมื่อถึงวันสิ้นงวดบัญชีปีที่มีสินค้าคงเหลืออยู่ในมือของผู้รับฝากขาย จะต้องนำ มาแสดงเป็นสินค้าคงเหลือของผู้ฝากขาย โดยจะแสดงรายการในงบฐานะการเงิน ซึ่งจะบันทึกด้วยราคาทุนของสินค้าฝากขายบวกกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ซึ่งค่าใช้จ่ายเฉลี่ยดังกล่าวจะถือเป็นต้นทุนของสินค้า ที่ยังขายไม่ได้เช่น ค่าขนส่งสินค้าที่ผู้ฝากขายหรือผู้รับฝากขายได้จ่ายไป ส่วนค่าโฆษณาและค่านายหน้าจะเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่ถือเป็นต้นทุนสินค้าคงเหลือ สินค้าฝากขายคงเหลือในวันสิ้นงวดบัญชีผู้ฝากขายจะแสดงยอดในงบฐานะการเงินอยู่ในหัวข้อสินทรัพย์หมุนเวียน ภายใต้หัวข้อสินค้าคงเหลือ

สินค้าฝากขายคงเหลือในวันสิ้นงวดบัญชี ผู้ฝากขายจะแสดง ยอดในงบฐานะการเงิน
อยู่ในหัวข้อสินทรัพย์หมุนเวียน ภายใต้หัวข้อสินค้าคงเหลือ

งบฐานะการเงิน (บางส่วน)

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

xx

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น

xx

สินค้าคงเหลือ :

สินค้าในมือ

xx

สินค้าฝากขาย

xx

xx

การบันทึกบัญชีสำหรับสินค้าฝากขายคงเหลือด้านผู้ฝากขาย สามารถ
บันทึกบัญชีได้ 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 บันทึกบัญชีการฝากขายแยกจากการขายสินค้าปกติของกิจการ

กรณีที่ 2 บันทึกบัญชีการฝากขายรวมกับการขายสินค้าปกติของกิจการ

กรณีที่ 1 บันทึกบัญชีการฝากขายแยกจากการขายสินค้าปกติของ
กิจการ

กิจการที่ส่งสินค้าไปฝากขายถ้ากิจการบันทึกรายได้จากการฝากขายแยก
จากการขายสินค้าปกติของกิจการ ไม่ว่าจะใช้วิธีบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบ
สิ้นงวดหรือวิธีบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง ยอดคงเหลือในบัญชีฝาก
ขายจะหมายถึง สินค้าคงเหลือในมือของผู้รับฝากขาย เพราะบัญชีฝากขายจะ
บันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือด้านเดบิตด้วยราคาทุนของสินค้าและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ
ที่อาจถือเป็นราคาทุนของสินค้า ได้ยอดคงเหลือในบัญชีฝากขายจะนำไปแสดง
ไว้เป็นส่วนหนึ่งของสินค้าคงเหลือในงบฐานะการเงิน

ตัวอย่างที่ 2

วันที่ 1 ธันวาคม 25X1 บริษัท ฟ้าใส จำกัด ส่งเครื่องทำน้ำแข็งยูนิตไปฝากขายร้านแก้วตา จำนวน 5 เครื่อง ราคาทุนเครื่องละ 8,000 บาท ตั้งราคาขายไว้เครื่องละ 15,000 บาท ต่อมาวันที่ 30 ธันวาคม 25X1ร้านแก้วตาแจ้งมายังบริษัท ฟ้าใส จำกัด ว่าขายเครื่องทำน้ำแข็งยูนิตได้ 3เครื่องและจ่ายค่าขนส่ง สินค้า 500 บาท ค่าใช้จ่ายในการขาย(ค่าโฆษณา) 1,000 บาท ค่านายหน้า 20% ของยอดขาย หลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่านายหน้าแล้ว ร้านแก้วตาได้ส่งเงินสดพร้อมรายงานการขายมาให้บริษัท ฟ้าใส จำกัด

การคำนวณค่าใช้จ่ายของสินค้าฝากขายเป็นดังนี้

รายการ	รวม (บาท)	ค่าใช้จ่ายของสินค้า ฝากขายที่ขายได้ (บาท)	ค่าใช้จ่ายของสินค้า ฝากขายคงเหลือ (บาท)
ค่าใช้จ่ายทางบริษัท ฟ้าใส จำกัด (ผู้ฝากขาย)			
ต้นทุนขาย	40,000	$(3 \times 8,000) = 24,000$	
ค่าใช้จ่ายทางร้านแก้วตา (ผู้รับฝากขาย)			
ค่าขนส่งสินค้า	500	$500 \times 3/5 = 300$	$(2 \times 8,000) = 16,000$
ค่าใช้จ่ายในการขาย (ค่าโฆษณา)	1,000	1,000	$500 \times 2/5 = 200$
ค่านายหน้า	9,000	$(3 \times 15,000) \times 20\% = 9,000$	-
			-
รวม	50,500	34,300	16,200

การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปเมื่อได้รับรายงานการขายเป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 12

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	เงินสด		34,500	-		
		ขายโดยการฝากขาย (สุทธิ)				34,500	-
		บันทึกเงินคงค้างที่ได้รับจากการฝากขาย					

การคำนวณ

ขายสินค้า (15,000 × 3) 45,000 บาท

หัก ค่าใช้จ่าย :

 ค่าขนส่งสินค้า 500

 ค่าใช้จ่ายในการขาย 1,000

 ค่านายหน้า 9,000 10,500 บาท

เงินสดที่ได้รับ 34,500 บาท

บัญชีขายโดยการฝากขายภายหลังการปรับปรุงรายการในวันสิ้นงวดบัญชีจะเป็นดังนี้
บัญชีขายโดยการฝากขาย

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ธ.ค.	1	สินค้าส่งไปฝากขาย	.	40,000	-	ธ.ค.	31	ค่าขายสินค้า		45,000	-
	31	ค่าใช้จ่ายในการขาย ของผู้รับฝากขาย :						สินค้าคงเหลือยกไป	✓	16,200	-
		- ค่าขนส่งสินค้า		500	-						
		- ค่าใช้จ่ายในการขาย		1,000	-						
		- ค่านายหน้า		9,000	-						
		กำไรในการฝากขาย									
		โอนไปบัญชีกำไร									
		ขาดทุนจากการ									
		ฝากขาย		10,700	-						
25X2				61,200	-					61,200	-
ม.ค.	1	สินค้าคงเหลือยกมา	✓	16,200	-						

กรณีที่ 2 บันทึกบัญชีการฝากขายรวมกับการขายสินค้าปกติของ กิจการ

(ด้านผู้ฝากขาย)

กิจการที่ส่งสินค้าไปฝากขายเมื่อถึงวันสิ้นงวดบัญชี ถ้าสินค้าที่ส่งไปฝากขายยังขายไม่หมด ค่าใช้จ่ายต่างๆ ส่วนที่เฉลี่ยเป็นของสินค้าฝากขายที่ยังขายไม่ได้จะถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (สินทรัพย์ หมุนเวียน) เมื่อผู้ฝากขายได้รับรายงานการขาย จะต้องนำค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากการฝากขายมาพิจารณา แยกเป็นค่าใช้จ่ายของงวดที่เกิดรายการ และเป็นค่าใช้จ่ายของสินค้าที่ยังขายไม่ได้

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	เงินสด		34,500	-		
		ค่าขนส่งสินค้า		300	-		
		ค่าใช้จ่ายในการขาย		1,000	-		
		ค่านายหน้า		9,000	-		
		ค่าขนส่งสินค้าจ่ายล่วงหน้า		200	-		
		ขายสินค้า				45,000	-
		บันทึกการขายสินค้าฝากขาย					

สำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ผู้ฝากขายจ่ายเกี่ยวกับสินค้าฝากขายที่ยังขายไม่ได้ จะต้องทำการโอนเป็นค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าเช่นเดียวกันกับค่าใช้จ่ายที่ผู้รับฝากขายจ่ายแทนไปก่อน การบันทึกบัญชีจะเป็นดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

XX

เครดิต ค่าใช้จ่าย

XX

3

สินค้าฝากขายรับคืน

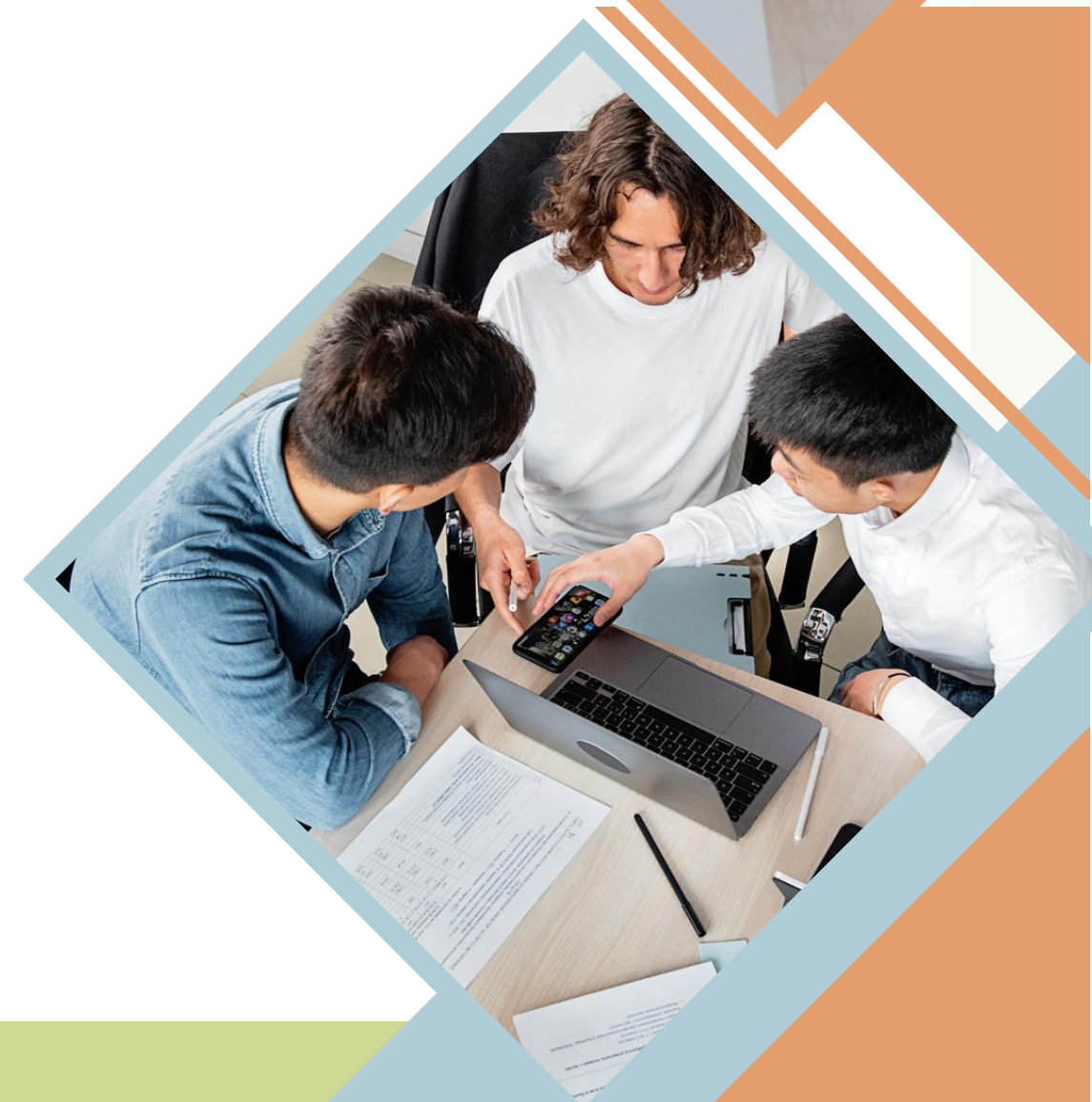
การฝากขายสินค้า บางครั้งผู้รับฝากขายอาจต้องมีการส่งคืนสินค้าที่รับฝากขายให้ผู้ฝากขาย กรณีสินค้าที่ฝากขายนั้นชำรุดเสียหาย การบันทึกบัญชีกรณีที่ผู้รับฝากขายส่งสินค้าฝากขายคืนให้ผู้ฝากขาย จะบันทึกรายการกลับรายการที่บันทึกไว้เมื่อตอนส่งสินค้าไปฝากขายด้วยราคาทุนของสินค้า ส่วนมูลค่าค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องให้ตัดเป็นค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีที่เกิดรายการไม่นำมารวมเป็นสินค้าคงเหลือและสินทรัพย์รับคืนชำรุดเสียหายอาจต้องตีราคาด้วยราคาตลาดที่ต่ำกว่าราคาทุนของสินค้าที่ยอมได้ การบันทึกรายการสินค้าฝากขายรับคืน (จากผู้ฝากขาย) จะเป็นดังนี้

เดบิต สินค้าส่งไปฝากขาย (หรือสินค้าคงเหลือ)

XX

เครดิต ฝากขาย (ตามราคาทุนของสินทรัพย์รับคืน)

XX

4

เงินทดรอง

การส่งสินค้าไปฝากขายบางครั้งผู้ฝากขายอาจจะส่งเงินไปให้ผู้รับฝากขายในราคาซื้อขายเกี่ยวกับการฝากขายเรียกว่าเงินทดรอง การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินทดรองจะมีดังนี้

ทางด้านผู้ฝากขาย

◆ เมื่อจ่ายเงินทดรองให้ผู้รับฝากขาย

เดบิต	ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย	XX	
	เครดิต	เงินสด	XX

◆ เมื่อได้รับเงินทดรองคืน

เดบิต	เงินสด	XX	
	เครดิต	ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย	XX

ทางด้านผู้รับฝากขาย

◆ เมื่อได้รับเงินทดรอง

เดบิต	เงินสด	XX	
	เครดิต	รับฝากขาย-ผู้ฝากขาย	XX

◆ เมื่อจ่ายเงินทดรองคืนผู้ฝากขาย

เดบิต	รับฝากขาย-ผู้ฝากขาย	XX	
	เครดิต	เงินสด	XX

5 หนี้สินระหว่างผู้ฝากขายและ ผู้รับฝากขาย

- 1 กรณีที่ผู้รับฝากขายส่งเงินไม่ครบจำนวนให้ผู้ฝากขาย เมื่อผู้รับฝากขายขายสินค้าได้แล้วจะทำรายงานการขายส่งให้ผู้ฝากขายพร้อมเงินคงค้างแต่ถ้าผู้รับฝากขายส่งเงินมาให้ผู้ฝากขายไม่ครบจำนวน ทางด้านผู้ฝากขายจะบันทึกบัญชีเดบิต บัญชีฝากขายเท่ากับจำนวนเงินที่ยังไม่ได้นำส่ง

ตัวอย่างที่ 3

บริษัท ตะวัน จำกัด ส่งสินค้าไปฝากขายร้านประชาชื่น ในวันสิ้นงวดบัญชีร้านประชาชื่น ได้ทำรายงานการขายสินค้าส่งมาแจ้งว่า สินค้าฝากขายขายได้เป็นเงินสดจำนวน 30,000 บาท ค่าใช้จ่าย ของสินค้าฝากขาย 1,000 บาท ค่านายหน้าในการขาย 6,000 บาท แต่ร้านประชาชื่น ส่งเงินมาให้บริษัท ตะวัน จำกัด เพียง 20,000 บาท จำนวนเงินที่ยังไม่ได้ส่งมาให้ 10,000 บาท จะขอส่งให้ในวันที่ 3 ของเดือนถัดไป

การบันทึกบัญชีจะเป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 16

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	เงินสด		20,000	-		
		ค่าใช้จ่ายในการฝากขาย		1,000	-		
		ค่านายหน้า		6,000	-		
		ฝากขาย-ร้านประชาชื่น		10,000	-		
		ฝากขาย-ร้านประชาชื่น				37,000	-
		บันทึกเงินที่ได้รับบางส่วนจากการฝากขาย					

2

กรณีผู้รับฝากขายขายสินค้าได้เพียงบางส่วน และผู้รับฝากขายจ่ายค่าใช้จ่ายแทนไม่สูงกว่ารายได้จากการขายสินค้า ถ้าการฝากขายสินค้าเกิดกรณีเช่นนี้ ผู้รับฝากขายจะไม่ส่งเงินค่าสินค้าให้ ผู้ฝากขายจะทำเพียงส่งรายงานการขายไปให้ผู้ฝากขายเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 4

วันที่ 1 สิงหาคม 25X1 บริษัทดวงใจ จำกัด ส่งเครื่องทำน้ำอุ่นไปฝากขายร้านกานดา จำนวน 10 เครื่อง เครื่องทำน้ำอุ่นมีราคาทุนเครื่องละ 2,000 บาท และกำหนดราคาขายไว้เครื่องละ 3,500 บาท ต่อมาวันที่ 25 สิงหาคม 25X1 บริษัทดวงใจ จำกัด ได้รับรายงานขายจากร้านกานดาว่าขายเครื่องทำน้ำอุ่น ได้ 3 เครื่อง คิดค่านายหน้าในการขาย 10% ของยอดขาย และจ่ายค่าโฆษณา 15,000 บาท

การบันทึกบัญชีจะเป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 8

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ส.ค.	25	ค่าโฆษณา		15,000	-		
		ค่านายหน้า-ร้านกานดา (10,500 x 10%)		1,050	-		
		ฝากขาย-ร้านกานดา (3,500 x 3)				10,500	-
		ลูกหนี้-ร้านกานดา				5,550	-
		บันทึกรายการฝากขายเมื่อได้รับรายงานขาย					

บทเรียนที่

10

เงินทดรองและหนี้สินระหว่าง ผู้ฝากขายกับผู้รับฝากขาย

สาระการเรียนรู้

1.

การแสดงรายการกำไรขาดทุนจากการฝากขาย
ในงบกำไรขาดทุน

2.

การแสดงรายการฝากขายในงบฐานะการเงิน

1 การแสดงรายการกำไรขาดทุน จากการฝากขายในงบกำไรขาดทุน

กิจการที่ส่งสินค้าไปฝากขาย สามารถบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการฝากขายได้ 2 วิธี คือ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขายแยกไว้ต่างหาก และการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าฝากขายแยกไว้ต่างหากจากการขายปกติของกิจการ ไม่ว่ากิจการจะบันทึกบัญชีการฝากขายวิธีใดก็ตาม การแสดงกำไร ขาดทุนจากการฝากขายที่มีอยู่ สามารถแสดงกำไรขาดทุนจากการฝากขายในงบการเงินได้ 2 วิธี

1

แสดงรายการกำไรขาดทุนจากการฝากขายในงบกำไรขาดทุน

งบกำไรขาดทุน (บางส่วน)

ขายสินค้า XX

หัก ต้นทุนขาย XX

กำไรขั้นต้น

XX

บวก กำไรจากการฝากขาย XX

รวมกำไร XX

หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

XX

กำไรสุทธิ XX

2

แสดงรายการกำไรขาดทุนในหมายเหตุประกอบการเงินขาดทุน

งบกำไรขาดทุน (บางส่วน)

ขายสินค้า	XX	
หัก ต้นทุนขาย	<u>XX</u>	
กำไรขั้นต้น (หมายเหตุ)	XX	
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		<u>XX</u>
กำไรสุทธิ	<u>XX</u>	

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

กำไรขั้นต้น ประกอบด้วยกำไรจากการฝากขาย XX บาท ซึ่งได้จากยอดขายโดยการฝากขาย XX บาท หักต้นทุนขายจากการฝากขาย XX บาท

ตัวอย่างที่ 1

วันที่ 1 ธันวาคม 25X1 บริษัท ฟลาโง จำกัด ส่งตู้เย็นไปฝากขายร้านพระประแดง จำนวน 10 เครื่อง ตู้เย็นมีราคาทุนเครื่องละ 4,000 บาท กำหนดราคาขายเครื่องละ 8,000 บาท คำนายหน้า 10% ของราคาขาย ต่อมารวันที่ 25 ธันวาคม 25X1 ร้านพระประแดงขายตู้เย็นได้ทั้งหมด 10 เครื่อง และได้จ่าย ค่าขนส่ง ไปจำนวน 1,000 บาท ร้านพระประแดงได้ส่งรายงานขายพร้อมเงินสดมาให้ บริษัท ฟลาโง จำกัด

สมมติว่า บริษัท ฟลาโง จำกัด ได้บันทึกบัญชีเกี่ยวกับ

บัญชีฝากขาย-ร้านพระประแดง

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ธ.ค	1	ต้นทุนขาย	.	40,000	-	ธ.ค	28	ขายสินค้า		80,000	-
		ค่าขนส่ง		1,000	-						
	31	ค่านายหน้า		8,000	-						
		กำไรจากการฝากขาย		31,000	-						
				80,000	-					80,000	-

ข้อมูลบางส่วนของบริษัท ฟาไร จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X1 มีดังนี้

ขายสินค้าปกติ	150,000 บาท
ขายสินค้าโดยการฝากขาย	80,000 บาท
ต้นทุนขายปกติ	70,000 บาท
ต้นทุนขายโดยการฝากขาย	40,000 บาท
กำไรจากการฝากขาย	31,000 บาท
ค่าขนส่ง	2,000 บาท
ค่าโฆษณา	2,500 บาท

ตัวอย่าง การแสดงกำไรจากการฝากขายในงบกำไรขาดทุน

บริษัท ฟ้าใส จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับเดือน สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X1

หน่วย : บาท

ขายสินค้า		150,000
ต้นทุนขาย		<u>70,000</u>
กำไรขั้นต้น		80,000
บวก กำไรจากการฝากขาย		<u>31,000</u>
รวมกำไร		111,000
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :		
ค่าขนส่ง	2,000	
ค่าโฆษณา	<u>2,500</u>	<u>4,500</u>
กำไรสุทธิ		<u><u>106,500</u></u>

ตัวอย่าง ว่าง การแสดงกำไรจากการฝากขายในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

บริษัท ฟ้าใส จำกัด			
งบกำไรขาดทุน			
สำหรับเดือน สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X1			
			หน่วย : บาท
ขายสินค้า			230,000
ต้นทุนขาย			<u>110,000</u>
กำไรขั้นต้น (หมายเหตุ)			120,000
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :			
ค่าขนส่ง (1,000+2,000)	3,000		
ค่าโฆษณา	2,500		
ค่านายหน้า	<u>8,000</u>		<u>13,500</u>
กำไรสุทธิ			<u><u>106,500</u></u>

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

กำไรขั้นต้นจำนวน 120,000 บาท ประกอบด้วยกำไรขั้นต้นจากการฝากขาย 40,000 บาท ซึ่งได้จากยอดขายโดยการฝากขาย 80,000 บาท หักต้นทุนขายจากการฝากขาย 40,000 บาท

2

การแสดงรายการฝากขาย ในงบฐานะการเงิน

การแสดงรายการฝากขายในงบฐานะการเงินสามารถพิจารณาได้ดังนี้

1

ด้านผู้ฝากขาย : แสดงบัญชีสินค้ำคงเหลือ
ฝากขาย

กิจการที่ส่งสินค้ำไปฝากขาย เมื่อถึงวันสิ้นงวดบัญชีหากมีสินค้ำคงเหลือที่ยังขายไม่ได้เหลืออยู่กับผู้รับฝากขาย ผู้ฝากขายจะตัดงบบันทึกบัญชีสินค้ำคงเหลือจากการฝากขายไว้ในบัญชีฝากขาย โดยการคำนวณ สินค้ำคงเหลือจะไม่นำค้ำค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการฝากขาย เช่น ค้ำโฆษณาและค้ำขนส่งมาคำนวณสินค้ำคงเหลือ ให้ถือว่าค้ำโฆษณาและค้ำขนส่งเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดค่าใช้จ่ายนั้น และยอดสินค้ำคงเหลือในบัญชีฝากขาย จะนำไปแสดงไว้ในงบฐานะการเงินภายใต้หัวข้อสินทรัพย์หมุนเวียนโดยอยู่ในหัวข้อสินค้ำคงเหลือ

ตัวอย่าง การแสดงบัญชีสินค้ำฝากขายคงเหลือในงบฐานะการเงินตามบัญชีฝากขาย
จะเป็ดังนี้

งบฐานะการเงิน (บางส่วน)

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

สินค้ำคงเหลือ

สินค้ำในมือ

XX

สินค้ำฝากขาย

XX

XX

ยอดของสินค้ำคงเหลือฝากขายที่แสดงในงบฐานะการเงินจะไดมาจากยอด
คงเหลือของบัญชีฝากขาย

ตัวอย่างที่ 2

ต่อไปนี้เป็นบัญชีฝากขายของบริษัท รุ่งเรือง จำกัด ระหว่างเดือน
เมษายน 25X1

บัญชีฝากขาย

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
เม.ย.	1	ต้นทุนขาย	.	90,000	-	เม.ย.	3	ขายสินค้า		60,000	-
	4	ค่าขนส่ง		3,000	-			รับคืนสินค้า		5,000	-
	10	ค่านายหน้า		2,000	-			ยอดยกไป	✓	36,000	-
	30	กำไรจากการฝากขาย		6,000	-						
				101,000	-					101,000	-
พ.ค.	1	ยอดยกมา	✓	36,000	-						

บริษัท รุ่งเรือง จำกัด
งบฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 เมษายน 25X1

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

สินค้าคงเหลือ

สินค้าในมือ

XX

สินค้าฝากขาย

36,000

XX

2

ด้านผู้รับฝากขาย : แสดงบัญชีรับฝาก

ขาย

- ก. บัญชีรับฝากขายมียอดคงเหลือทาง**ด้านเดบิต** จะเกิดขึ้นในกรณีที่ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ผู้รับฝากขายจ่ายไปรวมกับค่านายหน้าและผู้รับฝากขายควรจะได้อบรมรวมกับเงินที่จ่ายลงวงหน้าไปให้ผู้ฝากขายไปก่อน ถ้ามูลรวมทั้งหมดสูงกว่า ค่าขายสินค้า ซึ่งจะหมายถึงจำนวนเงินที่ผู้ฝากขายเบิกหนี้ผู้รับฝากขาย ยอดคงเหลือดังกล่าวถือเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนนำไปแสดงไว้ในงบฐานะการเงินของผู้รับฝากขาย ใช้ชื่อบัญชี “**เงินคงชำระจากผู้ฝากขาย**”
- ตัวอย่าง** การแสดงบัญชีรับฝากขายที่มียอดคงเหลือด้านเดบิตในงบฐานะการเงินของผู้รับฝากขาย

งบฐานะการเงิน (บางส่วน)

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	XX
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	XX
เงินคงชำระจากผู้ฝากขาย	XX

ข. บัญชีรับฝากขายมียอดคงเหลือทางด้านเครดิต จะเกิดขึ้นในกรณีที่ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ผู้รับฝากขายจ่ายไป รวมกับค่านายหน้า que ผู้รับฝากขายควรจะได้รับรวมกับเงินที่จ่ายล่วงหน้าไปให้ผู้ฝากขายไปก่อน ถ้าจำนวนรวม ทั้งหมดต่ำกว่าค่าขายสินค้า ซึ่งจะหมายถึงจำนวนเงินที่ผู้รับฝากขายยังเป็นหนี้ผู้ฝากขายจะต้องนำส่งให้ผู้ฝาก ขาย ยอดคงเหลือดังกล่าวถือเป็นหนี้สินหมุนเวียน นำไปแสดงในงบฐานะการเงินของผู้รับฝากขาย ใช้ชื่อบัญชี “เงินค้างชำระแก่ผู้ฝากขาย”

ตัวอย่าง การแสดงบัญชีรับฝากขายที่มียอดคงเหลือด้านเครดิตในงบฐานะการเงินของผู้รับฝากขาย

งบฐานะการเงิน (บางส่วน)

หนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ

หนี้สินหมุนเวียน

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น

XX

เงินค้างชำระแก่ผู้ฝากขาย

XX

